

నమస్తే తెలంగాణ ఆదివారం

బతుకమ్మ

6 జూన్ 2021

నమస్తే తెలంగాణ

మన రాష్ట్రం - మన ప్రతిక

10

పత్రికాక్షట్టును...
పదివేల ఉద్యమాలు!

ప్రపంచంలో అత్యంత రుచికరమైన
మృచ్-విటమిన్ క్యాప్స్‌ల్

గ్రూడ్స్.

బహుళ ఈ భూభాగం పై
ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థలే
100 పాయింట్ రేటింగ్
పాంచిన ఏకైక అపారిం

నేపసల్
ఎగ్ కో-ఆర్టీనేషన్
కమ్పె

ఈ రొజు
గ్రూడ్స్ ను తిన్నాడా?

ఖీ'లేడీ'!

'లవ్ ఫెయిల్యూర్'తో తెరంగేట్లం చేసిన మఱయాళీ భామ పశ్వర్య మేనణ్ణ. ఒకే సినిమాతో తమిళ, తెలుగు ప్రేక్షకుల మనసులను గంపగుత్తగా దీంచుకుంది. ఎందరో అభిమానులను సంపాదించుకుంది. సాహిష్లీ మీడియాలో యాక్ట్స్ విగా ఉంటూ, హార్ట్ పిక్స్ తో యువత కండ్లలో థాజెండ్ వాట్స్ బల్బులు వెలిగిస్తున్నాయి.

Iswarya Menon

ఐ శ్వర్య తమిళాడులో ఉగింది. మూలాలు మాత్రం కేరళలోనే ఉన్నాయి. ఓంతో తమిళ, మలయాళం అనర్కంగా మాట్లాడుతుంది. ఇన్స్ట్రమెంటల్ ఇంజినీరింగ్ చేసిన ఈ భామ అముకోకుండా మాడలింగ్ లోకి వచ్చింది. బాగా చిచివి సక్షేపించున్న విచినెని ఉమెన్గా ఎదగాలని కలులగన్నా నెల్గింగా మాల, అభిమానులను అలలిస్తున్నది.

‘ల వ ఫెయిల్యూర్' త్ర్యాత పశ్వర్య తెలుగులో అంతగా అవశాలు రాలేదు. తమిళ, కన్నడ, మలయాళ సినిమాలలో ఎంతో కొంత నిలదొక్కుంది. తొలి నాళ్లలో చాలంజింగ్ పాత్రాలను ఎంచుకుంటూ ప్రత్యేక గుర్తులపు తెచ్చు కుంది. కన్నడంలో నచించిన మొదచి సినిమాలో మత్తిచ్చిమితం లేని ‘అక్షర్’ అనే అమ్మాయి పాత్ర పోషించి ప్రశంసలందుకుంది.

టూ లీపుడులో రెండో సినిమాకే బంపర్ ఆఫర్ కొళ్ళేది, ‘పీర్ సినిమాలో రావితేజతో ఆడి పాడించి. 2018లో వచ్చిన తమిళ సినిమాలో మూడు భిన్నమైన పాత్రాలను పోషించి జీరా అనిపించింది. ప్రస్తుతం తమిళంలో భాలి థ్రాజెక్టుగా తెరకెట్టుతున్న ‘వెజమ్’లో నచిస్తున్న ఈ భామ, మరోసాల ‘భిలాడీ’ రవితేజతో జిత కట్టమున్నది.

రు క్లించిన మంచి అవకాశాలు అందుకుంటున్నా పశ్వర్య చూపు ఎప్పుడూ బాలీపుడ్కుపైనే పైపెచ్చ, ఉత్తరాది భామలకు ఏ మాత్రం తీసిపోకుండా అందాల ఆరబోతలో ముందుంటున్నది. లీర కట్టలో మెరవాలన్నా మోడన్ డ్రెస్సులో దుమారం లేపాలన్నా పశ్వర్యకే చెల్లుతున్నది. ఈ అందాల భామ ‘భిలాడీ’తో బాలీపుడ్ ప్రేక్షకులను మరెంతగా అలలిస్తుందో చూడాలి మిట!

మో డాలింగ్ చేస్తూనే 2012లో సిద్ధార్థ్ హరోగా తమిళ తెరకు పల చయమైంది. తెలుగులో ‘లవ్ ఫెయిల్యూర్’ పేరుతో డబ్బ అయిన ఈ సినిమాలో నటనకుగానూ పశ్వర్యకు మంచి మార్యులే పడ్డాయి. మొదటి సినిమాతోనే అందం, అభినయం ఉన్న నటీగా దళ్లిణి ప్రేక్షకుల మనసులు దోచించి.

సర్ట్ పట్ మీడియా అభిమానుల మనసులకి ప్రవర్తిస్తున్నది పశ్వర్య. సినిమాలు ఉన్నా లేకున్నా ఎప్పటిక్కుపుడు తన కలుభూతు అభిమానులకు చేరవేస్తునే ఉంటుంది. రంచనుగా వెపేప్పన్ పొటోలు పేర్ చేస్తుంది. అంతొఱు, హార్ట్ హార్ట్ లుక్కు పిక్స్ తో కుర్కారు మతి పోగొడుతున్నది ఈ అందాల భామ. అందుకే, పశ్వర్య పాలోవర్డ్ సంబుంధి జిప్పటికే రెండు మిలియన్ల దాటిపోయింది.

లోపలి కమ్మల్లో..

10

కవర్ స్టోర్

పత్రికాక్షట్టున్నా...
పదివేల ఉధ్యమాలు!

మూడుస్వర కోట్లు
ప్రజల ఆకాంక్ష.
అరవైమెండ్ నిరీక్షణ.
'మా తెలంగాణ మాగ్గావాలే'
అని.. ఊరూపాడ ఒక్కట్టి
ఉద్యమిస్తుంచే
ఉన్నది ఉన్నట్లు రానే పత్రిక లేదు.

18

యాదార్థ వైభవం

కొండఫైన్ కొల్యైన
శ్రీ లక్ష్మీనారసింహానికి అత్యంత
భక్తిప్రద్ధలతో సాప్ట్‌ఎంగ ప్రణామం చేస్తున్న
గజేంద్రునివలె కనిపిస్తున్నది
ఘనవసరి దుర్గం.

8

'కాపు' రం గుట్టలు

జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లా
అడవులు వారిత్రిక విశేషాలకు
పెట్టింది పేరు. ఆదిమ మానవుల
సమాధులు మొదలుకొని
అలయాలు, గుహలు,
రాతి చిత్రాలు...

6

తీరొళ్ళ చీరల కథ

భారతావని చేనేతకు పెట్టింది పేరు.
కృష్ణరం సుంచి కన్యాకుమారి
వరకు తీరొళ్ళ చీరలు..

కర్మకండ

22

నమస్కృతేలంగాణ, ముల్కమారు
ప్రజా గ్రంథాలయం సంయుక్తంగా
నిర్వహించిన 'కథల పోటీ-2020'లో
విశిష్ట బహుమతి పొందిన కథ.

క్యాబ్ టు క్యాబిన్!

4

మస్తీ మస్తీ..
భీమా ముట్టి!

7

ఖమ్మంలో..
తమిళ మారియమ్మన్!

16

వెండితెర.. 'వేణు' గానం!

26

క్యాబ్ టు క్యాబిన్!

29

లెదర్.. బేఫికర్!

33

'ఆటో'.. మోటివేషన్!

ఈ సంపాదకు మీ లభపూర్వాయిలను
మాకు తెలియజేయండి.

పాఠస్థు డారా: బతుకమ్మ, నమస్కృతేలంగాణ,

8-2-603/1/7,8,9.

క్రొష్టపురం, రిడ్డిసంబర్. 10, బంజారాపాల్స్,

హైదరాబాద్ - 500034.

ఈ-మెయిల్ : sunmag@ntnews.com

మ్స్తి మ్స్తి.. భీమా ముట్టి!

గారెలు, వడలు, టీక్కిలు, ముట్టిలు.. ఎలా పిలిస్తేనేం,
తలుచుకొంటే నోరూలపోతుంది. పప్ప గారెలకే
లంత రుచి ఉంటే, మటన్ ముట్టిల ముచ్చట
చెప్పేదేముంది? జివ్వ జివ్వమంటుంది. ఈ సండే
మటన్ గారెలతో మజా చేసుకొండాం!

మటన్ గారెలను, బొక్కల్లేకుండా తుక్కుతుక్కుగా కొట్టే భీమాతో చేస్తారు. ఆ భీమాకు ఉపు, కారం, మసాలా, ఉల్లిపాయ, పచ్చిమిర్చి జోడిస్తారు. బాగా కలిగి మరిగే నూనెలో గారెల్లు వేయించుకొంటే చాలు. ప్రోప్రుడ్ సెంటర్లలో మటన్ బాల్చు, మటన్ కోప్పు, నీక్ కచాబ్ అంటూ సెల్గా పిలిచినా ఈ వంటకం ఇప్పటిదేం కాదు. తెలంగాణ లోగిశ్టలో అనా దిగా వండుతున్నది. అందుకే భీమా ముట్టిలు తెలంగాణ సెప్పల్గా నిలిపియాయి. మటన్ నెస్తినే చేయాలన్న రూలేం లేదు. బికెన్, ముట్లు తీసిన చేప మాంసంతోనూ ముట్టిలు వేసుకోవచ్చు.

భీమా మిళ్ళమాన్ని ఉండలు, గారెలు, వడలు.. ఎలా కావాలంటే అలా చేసుకోవచ్చు. నూనె ఎక్కువ పద్ధనుకునేవాళ్ళు ముట్టిలను వెనంపై కొంచెం కొంచెం నూనె వేస్తూ కాల్పుకుం టారు. ఒవెనోలోనూ, బొగ్గులపైనా గ్రీల్ చేసు కుని తింపుచ్చు. టుమాట సాన్ పీటికి సరన జోడి. కారు, మసాలా కాస్త గట్టిగా వేసు కుంటే వట్టివే లాగించవచ్చు.

తరచూ మటన్ తినడం వల్ల సారియానీన్, ఎగ్గిమా, యాక్కే వంటి చర్చ సమస్యలను అధిగమించవచ్చు. అంతేకాదు, చర్చాన్ని కాంతిమంత చేయడంలో దీనిలోని పోషకాలు దోహదుడతాయి. స్టెన్ మోతాదులో తీసుకుంటే టైప్-2 డయాబెటిస్, ఇన్స్లూషన్లు వంటి సమస్యల బారిన పడకుండా ఉండవచ్చు.

నాన్వెజ్ ప్రియులకు మటన్ అంటే మహా మమకారం. పరిమితంగా తింటే మటన్తో ప్రయోజనా లేన్నో! ప్రొటీన్తో కూడిన మంచి పోప్పాహరం ఇది. దీనిలోని పోష కాలు శరీరానికి ఎంతో ఉపయోగ పడతాయి. మటన్లో లీ12 ప్రమాణాలక్కువ. ఇవి ఎర్రరక్త కణాలు ఎర్రగించుకు దోహదుడ ఉమ్మె కాదు, దెబ్బలిన్న కణాలను సైతం బాగుచేస్తాయి.

మటన్లో విటమిన్ - లీ1, లీ2, లీ3, లీ4 పుష్పలం. లీ కాంప్లెక్స్, నెలి నియం కాస్పర్ బారిన పడకుండా కాపాడుతాయి. గర్జుపులు తమ డైటలో మటన్ను చేర్చుకుంటే పుట్టిటోయే బీడ్లల్లో న్యూర్ల్ టుయ్యు సమస్యలు రావు. మటన్లో లబ్హించే ఎరన్ ట్రీల రుగ్గుతలను నివారిస్తుంది.

మటన్లోని ప్రోటీన్లు ఎదుగుదలకు దోహదుడతాయి. చిన్సుప్పిల్లలకు మంచి ఆహారం. దీనిలోని పోష కాలు జీవట్టియ సక్రమంగా జరిగేలా సాయండతాయి. భీమా ముట్టిలను భోజనంలోనే కాదు, సాయంకాలం స్టోక్సులానూ లాగించోచ్చు. దోస్సుల కాలజేపం కబుర్లకు హడా మంచి జోడీ! భీమా ముట్టి పని పట్టండి మరి!

మర చెయ్యి.. అమర్చు!

**జీవితం మధ్యలో ప్రమాదవశాత్తు వ్యాపైనా అవయవం కోల్పుతే
తట్టుకొపడం ఎవలకైనా కష్టమే. అందులోనూ చెయ్యి దూరమైతే భవిష్యత్తు
చేజాలినట్టు అవుతుంది. అలా ఎవరూ బాధ పడకూడదని ముగ్గురు మిత్తులు
బి ప్రతి స్పష్టి చేశారు. దూరమైన చేయి స్థానంలో మరచేతిని
అమర్చు గీతల్లేకుండానే బతుకురాతను మార్చేస్తున్నారు.**

ఒక చెయ్యి దూరమైనంత మాత్రాన, జీవితం తల్ల కీందులు కాకపోవచ్చు. కానీ, ఒక లిఫ్టినంత కాలం వైకల్యం బాధిస్తునే ఉంటుంది. ఆత్మస్వావత వెంపడుతూ ఉంటుంది. అంది వచ్చిన లక్షణాలను సాంతం చేసుకోవడానికి వెనుకంజ వేయాల్సి రావచ్చు. ప్రమాదంలో చేతిని కోల్పేయిన వారికి ఈ పరిస్థితి రాకూడడన్నదే హైరాబాదుకు చెందిన ఈ మిత్రత్రయం తాప్తయిం. మరచేతితో అభయ హాస్టం ప్రసాదిస్తున్నారు హార్మార్ట్ పోంగులేటి, ఎంపటి ప్రణవ్, సురేన్ మరుమాముళ్ల.

కలామ్ సూపర్

కృతిమ అవయవాలు చాలా కాలం నుంచి అందు బాటులో ఉన్నవే. వీటిలో చాలావరకు కాస్టోల్క్, మెకానిక్ అవయవాలే. వీటిని ధరించడం తల వైకల్యం కనిపించకుండా పోయినా, ఆ పరికరం చేసే

కృతిమ హస్టావికి 'కలామ్' (కల్+అమ్) అని పేరు పెట్టారు.

24 రకాల పట్టు

భుజం కండరాల నుంచి వచ్చే సంఖేతాలకు అనుగుణంగా ఈ మరచేయి పనిచేస్తుంది. ఇలాంటి కృతిమ హస్టాలు విదేశాల్లోనూ ఉన్నాయి. కానీ, వాటి ధర రూ. 35 లక్షల నుంచి రూ. 60 లక్షలు. కానీ, ముగ్గురు మిత్తుల అద్భుత స్పష్టి.. హైవ్ బయానిక్ హ్యాండ్ ధర అందులో పదో వంతు మాత్రమే! గత డిసెంబర్లో దీనిని మార్కెట్లోకి తీసుకొచ్చారు. ఈ చేతిని అమర్యకున్న దివ్యాంగులు ఇప్పుడు స్వేచ్ఛగా పనులు చేసుకోగలగుతున్నారు. కలామ్ చేతికి 'ప్రై డైప్లోప్' గ్రెంపులు ఉంటాయి. గ్లాసు పట్టుకున్నప్పుడు వేళ్లము ఎలా కదిలించాలి, బంటిని ఎలా పట్టుకోవాలి, కాయ గూరులు కోసిటప్పుడు కత్తి పట్టుకునే తీయిమేలి, షైక్ హ్యాండ్ ఇప్పుడంపుడు.. ఇలా.. ఇలా 18 రకాల గ్రెంపులు ముందుగానే డిజైన్ చేశారు. వినియోగదారులు తమ అవసరాలకు తగ్గట్టు మరో ఆరు గ్రెంపులు సేవ చేసుకోవచ్చు. చీఫ్ టెక్నాలజీ ఆఫ్సర్ (సీటీఎఫ్) చాణక్య నేట్‌ట్రెండ్లో సాంకేతిక బృందం క్షాప్తితో ఈ అద్భుతం దివ్యాంగులకు చేరువ అయింది. మూడుస్తుండ్లు త్రమతో.. బయాలజీ, లోబో టెక్నిక్స్, ఎలక్టోనిక్స్ విభాగాలను అనుసంధానం చేసి పూర్తి స్థాయి దేశియి పరిజ్ఞానంతో ఈ బయానిక్ హ్యాండ్ దీము తయారుచేశారు.

ఎల్వైసీల సహకారం

ఆవిష్కరణ ఒక ఎత్తు. ఈ పరచేయిని దివ్యాంగులకు చేరువ చేయడం మరో ఎత్తు. ఇందుకోనం ప్రముఖ దవాశాసనతో చేతులు కలుపుతున్నది ప్రణవ్ బృందం. పేదవాళ్లకు సాయం చేసే ఉద్ఘేష్యంతో పలు ఎన్ఫెలోసు సంప్రదిస్తున్నది. ఆయా సంప్తిల సహకారంతో చేయి లేని వారికి ఈ కృతిమ హస్టావి అందిస్తున్నది. ఈ ప్రయుక్తిని తిరుమాలి తిరుపతి దేవపూర్ణం 100 బయానిక్ చేతులను ఉచితంగా అందించడం విశేషం. అంతేకాదు, ప్రణవ్ బృందం దివ్యాంగులను 'పోర్ట్స్' పుత్రిక ప్రణవించింది. 'పోర్ట్స్' 30 అండర్ 30లో ప్రణవ్ చోబిబ్బింది.

“

మూడు వెర్షన్లలో..

ఈ బయానిక్ హ్యాండ్ అండగా ఉంటే చేయి కోల్పేయామన్న వెలితి ఉండడు. పదిమండికి ఉప యోగపడే ఇలాంటి ఆవిష్కరణు అందించడం మాకెంటో గర్వకారణం. ఇది సుమారు 8 కిలోల బరువును అవీలీలగా ఎత్తు తుంది. ఈ ప్రయుక్తిలో మా బృంద సభ్యులు సమారం గురించి ఎంత చెప్పినా తక్కువే. దాదాపు 35 మంది నిపుణుల కష్టానికి ఘటితమిది. ప్రస్తుతం మూడు వెర్షన్లలో బయానిక్ హ్యాండ్ అందులూటులో ఉంది.

• పార్ట్ రెడ్డి

పనులు మాత్రం పూర్తిస్థాయిలో ఉండవు. ఈ ఇబ్బం దిని అగ్గమివుచేందుకి అధికారిష్టు మరచేతిని తీటి దిద్దారు ప్రణవ్, అటడి స్పేష్సీటులు. అంతకు ముందు ఈ ముగ్గురూ 'మేక్రెండ్ హైప్' అనే పరిశోధనా సంస్థను నెలకొల్పారు. నూతన అవిష్కరణలకు ప్రాణం పోయిని సంస్థ ఇది. ఈ ప్రయుక్తులో దివ్యాంగులకు కృతిమ చేతులు తయారు చేయాలని అనుకున్నారు. ప్రమాద పశాత్తు చేతులను కోల్పేయాలని వాస్తవంగా దివ్యాంగులగా ఉండిపోకూడడని సంకల్పించుకున్నారు. ఎన్నో పరిశోధనల తర్వాత దేశంలోనే తొలిసారిగా 'బయానిక్ హ్యాండ్' ను రూపొందించారు. మాజీ రాష్ట్రపతి, దివంగత అభ్యుత్త కలామ్ సూట్రితో ఈ

ప్రజా పాలనతోపాటు, రాజ్యరక్షణకూ చక్రవర్తులు ప్రథమ ప్రాధాన్యమిచ్చేవారు. దండెత్తి వస్తున్న శత్రువుల జాడను సలహాద్దుల్లోనే కనిపెట్టి, అక్కడికక్కడే మట్టబెట్టేందుకు రహస్య స్థావరాలనూ ఏర్పాటు చేసుకొనేవారు. కాకతీయులూ ఇదే వ్యాహస్మి అనుసరించారు. రాజ్య సలహాద్దుల్లో అనేక సైనిక స్థావరాలను నిర్మించారు.

వైలి మూకల ఆట కట్టించారు.

చంతుష్ఠమరచిన.. చంత

'కాపు'రం గుట్టలు

జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లా అడవులు చారిత్రక విషపాలకు పెట్టింది పేరు. ఆదిమ మానవుల సమాధులు మొదలుకొని ఆల యాలు, గుహలు, రాతి చిత్రాలు, శత్రు దుర్బేద్య ఘేసున కోటులు, చారిత్రక కట్టడాలకు నెలవు. అయితే, ఇందులో కొన్ని మాత్రమే వెలుగులోకి పచ్చాయి. మరికొన్ని ఇప్పుడ్పుడుడే బాహ్య ప్రపంచానికి పరిచయమపుతున్నాయి. అందులో ముఖ్యమైనవి కాపురం గుట్టలు, అక్కడున్న కాకతీయుల సైనిక స్థావరాలు.

అబురపలచే కొండలు

మల్లుల మండలం తాడిచెర్ల నుండి 3 కి.మీ. దూరంలో 'కాపురం' అనే గ్రామం ఉన్నది. ఈ పల్లె సరిహద్దులోని చెరువుపద్ధతు వేళ్ల అల్లంత దూరంలోని దుర్ఘమైన అడవిలో మూడు కొండలు దుర్ఘమిస్తాయి. ఎవరో శిల్పి పనిగట్టు కొని ఉనితో చెక్కినట్లు కనిపిస్తాయి. శత్రు దుర్బేధ్యమైన ఈ కొండలు కాకతీయలకు సైనిక రహస్య స్థావరాలగూ ఉపయోగపడ్డాయి. ఇందుకు సంబంధించిన ఆదారాలూ లభించాయి. ఇందులోని ఒక కొండకు విషపుమార్థి ఆలయం నేటికే చెక్కు చెడరలేదు. ఆలయ నిర్మాణంలో ఉపయాగించే వెద్ద రాతి స్థంభాలూ ఇక్కడ లభించాయి. కొండమట్టు సహజ సిద్ధంగా ఏర్పడ్డ రాతి గోడ ఎంతటి శత్రువునైనా నిలవరిస్తుది. దీనికి పక్కనే కోటుగోడలు, బురు జలూ దర్శనమిస్తాయి. కొండ పైభాగంలో సైనికుల ఆవాసాలూగా రెండు భారీ గుహలున్నాయి. ఈ ప్రాంతంలో ఇప్పటియే కొండపెంకలు, ఇతర వస్తు సామగ్రి లభిస్తున్నది.

బాపులు- గుహలు

కొండలమీద కాపు కానే సైనికుల దాహం తీర్మానికి చెక్కడ్యామలను తలపించేలా రెండు బాపులను నిర్మించారు. వర్షాఫ్లసీటిని ఒడిసి పట్టేలా, పల్లంగా ఉన్నష్టాపు రాతిముక్కలతో గోడ

కట్టరు. 'కాపురం' గుట్టల్లో సహజించంగా ఏర్పడ్డ రెండు రాతి గుహలున్నాయి. వీటిలో 200 మంది సైనికులు నివాసం ఉండెందుకు సరిపడా స్థలం ఉన్నది. ఇక్కడి రెండు కొండలను కలు పుతూ 500 మీటర్ల మీర్జా సిద్ధంగా ఏర్పడ్డ రాతిగోడ దర్శకమిస్తుంది.

చాలతక నేపథ్యం

చారిత్రక ఆధారాలనుబట్టి ఇక్కడి నిర్మాణాలను రెండో ప్రతాపరుదుడి కాలంలో చేపట్టి నట్టు తెలుసున్నది. ఆ కాలంలో ఇదొక రహస్య సైనిక స్థావరం కావడానికి అవకాశమున్నది. ఈ ప్రాంతానికి పశ్చిమ దిక్కులో రామగిరి విల్లా, తూర్పున ప్రతాపగిరి కోట ఉన్నాయి. కీ.స.1303 లో డిటీ పాలకుడైన అల్లాపుద్దిన్ భిలీ సేనాని మాలిక్ కాపుర కాకతీయ రాజ్యంపై దండెత్తాడు. శత్రు సైనాయిలను ముందుగానే గుర్తించిన

కాకతీయ సేవాయిని అంటాడు. ప్రతాపగిరి విల్లాల నుండి వచ్చిన పైన్సూన్ సహకారంతో కాపురు ముప్పుతీపులు పెట్టాడు. అయితే, భారీ సైనిక బలగమున్న డిలీ పాలకులకు లూంగిపోక తప్పలేదు. దీంతో డిలీ సుల్తాన్ ఏటా కప్పం కట్టలా ప్రతాపరుదు సంధి చేసుకున్నాడు. ఈ కప్పులోనే సైనిక స్థావరాల జాడ తెలుసుకున్న కాపుర సేనలు రామగిరి విల్లాలు పూర్వాగా, ప్రతాపగిరి కోటను పౌర్కింగా ద్వాంసం చేశాయని అంటారు. తమ రహస్య స్థావరాలు ఒప్పాగ్గతం కావడంతో ఇదే ప్రాంతంలోని కాపురం గుట్టల్లో ప్రతాపరుదుడు కొత్త సైనిక స్థావరాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. మూడం చెల్లో ఒకటిస్టర కిలోమీటర్ల మీర్జా తీర్మానికి చెక్కుపెంచుకున్న తలపించే లభించిన అప్పటికే కాపురం గుట్టలు ఉన్నాయి. అప్పటికే అమరుడని అనిమించు కుంటాడు. ఆ ప్రకారంగా చూసినా, కాకతీయుల సేవలో కాపురం గుట్టలు చరితార్థం అయ్యాయి.

కోటగోడలు

కాకతీయ సామ్రాజ్యంపై దండెత్తే శత్రువుల కదలికలను, ముంది పసి గట్ట డంతోపాటు, ముప్పుర మూకల దాడుల నుంచి రక్కల పొందంలో 'కాపురం' గుట్టలు ఎంతో కీలకమైనట్లు తెలుస్తు న్నది. ఇందుకోసం కాకతీయులు ఈ గుట్టల పైభాగంలో శత్రు దుర్బేధ్యమైన రక్కణ ఏర్పాట్లను చేసుకున్నారు. మూడం చెల్లో ఒకటిస్టర కిలోమీటర్ల మీర్జా తీర్మానికి చెక్కుపెంచుకున్న తలపించే లభించిన అప్పటికే కాపురం గుట్టల్లో ప్రతాపరుదుడు కొత్త సైనిక స్థావరాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. గెలిస్తే విజేత అప్పటాడు. మరణిస్తే అమరుడని అనిమించు కుంటాడు. ఆ ప్రకారంగా చూసినా, కాకతీయుల సేవలో కాపురం గుట్టలు చరితార్థం అయ్యాయి.

... అరవింద్ అర్య

7997 270 270

మారెమ్మ తల్లి.. ఉమ్మడి ఖమ్మం జిల్లాలో పరిచయం

అవసరం లేని పేరు. కోలిన కోర్డెలు తీర్చే ఇలవేల్వగా
ప్రసిద్ధికేక్కిన రామదేవత మారెమ్మ. ఖమ్మం నడిబోడ్సున
మారెమ్మ తల్లి కొలువుందిరడం వెనుక పెద్ద కథే ఉంది.
తమిళ నాడు సుంచి తరలివచ్చిన 'మారియమ్మన్'
అనే రామదేవత ఇక్కడ మారెమ్మ తల్లిగా
పూజలు అందుకొంటున్నది.

మారెమ్మ తమిళ మారియమ్మన్!

పట్ల గురి కుదిరింది. దీంతో భక్తుల తాకిడి పెరు
గుతూ వచ్చింది.

ఆలయ నిర్మాణం

చాలాకాలం పాటు మారియమ్మన్కు ప్రత్యే
కించి ఓ ఆలయమంటూ లేదు. భక్తులు దాన్నో
వెలితింగా భావించారు. 2003లో దేవాలయాన్ని
నిర్మించారు. సావితులు కూడా వెన్నుడన్నగా
నిలువడంతో ప్రస్తుతులు తల్లగా పూర్వాయ్యాలు. ఆ
తర్వాత పొరుగు జిల్లాలనుంచి భక్తుల రాక
మొదలైంది. నల్గొండ, కృష్ణా, వరంగల్,
తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలనుంచి
యాత్రికులు వరుసక్కేసరికి మారియమ్మన్
దేవాలయం ప్రామర్యం పొందింది. ఖమ్మం
మెట్టు కాస్తా ఖమ్మంగా మారినట్టు, 'మారియ
మ్మన్' అనే పేరు 'మారెమ్మ'గా రూపొంతరం
చెందింది. గడిచిన రెండు దశబ్దాల కాలంగా
దేవతకు 'మారెమ్మ' అన్న పేరే పోరపడింది. ఇదే
క్రమంలో భక్తులు కోరెల్చి రెండు విషయంలో
నమ్మకం పెరగడంతో,

గురు, శుక్ర వారాలతో పాటు ఆదివారం దేవా
లయం వద్ద ఇసుకేస్తే రాలనం జనం కనిపి
స్తామ. ఆలయం దెక్కిపుల్లి ప్రధాన రహదారికి
ఆనకుని ఉండటమా కలిసాచింది. దేవా
లయం వద్ద నెలకొల్పిన పంచన్ హాల్స్లో శుభ
కార్యాల్య నిర్వహిస్తారు. ఏటా సుమారు 5 వేల
పెంట్లు ఇక్కడ జరుగుతాయి.

దేవాదాయశాఖ పరిధిలోకి..

మారెమ్మ తల్లి ఆలయాన్ని 2018లో దేవా
దాయ శాఖ తన పరిధిలోకి తీసుకొంది. ఈ
గుడికి రూ.60 లక్షల మేర ఫిస్ట్డ్ డిపాజిట్లు
ఉన్నాయి. దేవాలయం కింద ఉన్న మరికంత
భూమిని అభివృద్ధి చేసి ఆవరణను విస్తరించా
లన్న అభిప్రాయం ప్రజల నుంచి వ్యక్తమవుతు
న్నది. తమిళనాట గ్రామదేవతగా కొలుచుకునే
మారియమ్మన్ కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్తిల్లో ఇక్క
డికి తరలివచ్చి. మారెమ్మ తల్లిగా పెర పొందడం
విశేషమే. నిజానికి, తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ప్రతి
పట్లోనూ మారెమ్మ గుడి ఉంటుంది. ఇక్కడ
మాత్రం.. మారియమ్మన్, మారెమ్మా మారడం
ఆనక్కికర మట్టం.

... నాగరాజు

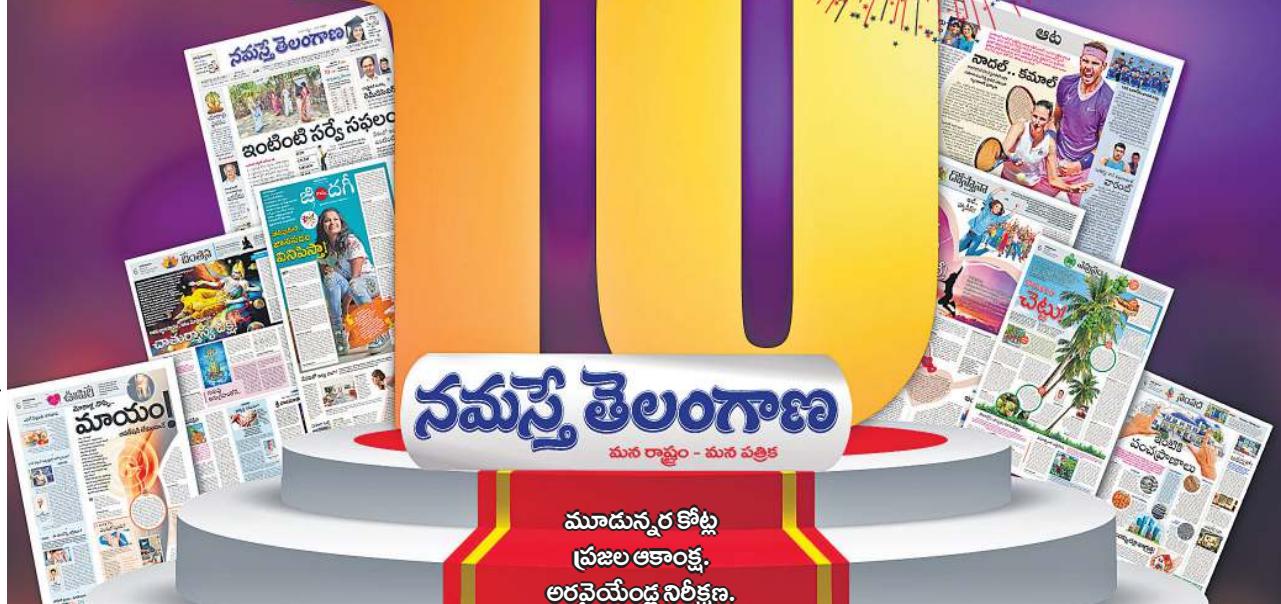

కవర్
స్టోర్

పత్రికాక్షటున్న... పదివేల ఉద్యమాలు!

10

నమస్తే తెలంగాణ
మన రాష్ట్రం - మన పత్రిక

మూడున్నర కోట్ల
ప్రజల ఆకాంక్ష.
అరవైయేండ్ల నిరీక్షణ.
'మా తెలంగాణ మాగ్గావాలు' అని..
డౌరూవాడ ఒక్కట్లే
ఉద్యుమిస్తుంటే
ఉన్నని ఉన్నట్లు రానే పత్రిక లేదు.
రుంరుంచుంచు రుంచుంచు
మార్కో రుంచుంచే..

నిఖార్పయిన విజాత్మి చూపించే టీవి చానల్ లేదు.

మన ఆత్మగొరవాన్ని మంటగలపడానికి.

మన లభ్యతాన్ని అవహించన చేయడానికి

పన్నని కుట్టా లేదు. ఆడని ద్రామా లేదు.

'మీ రాతలు తప్ప. మీ కూతలు తప్ప. మీ చేతలు తప్ప'

అంటూ సీమాంధ్రుల కుతంత్రులను లిప్పి ఉండ్డాడనికి..

ఉద్యుమ తీవ్రతను.. స్వరాష్ట ఆకాంక్షను ప్రవంచానికి చాటి చెప్పడానికి

దండీరా వేసి.. దండును కూడగట్టి.. 'శైతెలంగాణ' అంటూ పురుదు పోసుకున్నది

'నమస్తే తెలంగాణ'. అత్మగొరవ ప్రతీకగా, లసిత్త చిహ్నంగా ఆవిర్ధి వించి.

తెలంగాణ పునర్వ్యాపానిల్లో నూ ముఖ్య భూమిక పోషిస్తున్నది కేసీఆర్ మానస పుత్రిక

'నమస్తే తెలంగాణ బినపత్రిక'. ఈ ఉద్యుమాక్షరం నేటితో పదేండ్ల పూర్తిచేసుకున్న సందర్భం..

... దాయి శ్రీశైలం

2

కాయన అన్నాడు..
‘బ్రౌదరాబాదీను అంతర్జాతీయ పటంలో నిలిపాను. తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని అధ్యాతంగా అభివృద్ధి చేశామి. ఇక ప్రత్యేక రాష్ట్రమెందుకు?’

ఇంకొకాయన అన్నాడు..

‘తెలంగాణకు ఒక్క రూపాయి కూడా ఇచ్చేచి లేదు. ఇకవేళ తెలంగాణ కుమక ఏర్పాత్రితే రాష్ట్రమంతా అందచరమపుతుంబి’

అడుగుడుగునూ అణచివేతలే. ఆ కుటులను సమచ్ఛంగా తిప్పికొట్టింది ‘నమన్నే తెలంగాణ’. ఆంధ్రపాలకుల అభివృద్ధి ఏపాలెదన్పు నిష్పుర సత్కార్ని తెలంగాణ సమాజం మందు పెట్టింది. ఇక్కడి నిదులు దోహకొని, ఇక్కడి వసరలు పిండుకొని, ఇక్కడి నీళ్ళ మల్లించుకొని ఒక్క రూపాయి కూడా ఎందుకివ్వు బీడ్డా?’ అని బరిగీసి

నిలదీసింది. ఉద్యమానికి ఊతమిన్చి, తెలంగాణ పునర్వ్యాసికి పురుడు పోసి, కంటిపాప లెక్క తెలంగాణను కాపాడుకుంటున్నది ‘నమన్నే తెలంగాణ’.

సామాన్యుడే లతిథి

తెలంగాణ ఉద్యమంలో అడుగుడుగునూ లోపాలివిత ఘుస్తాలే. ప్రతి మజలీ ఓ పోరు సంతకమే. ఉద్యమం కాటగలపాలన్న కుతుతో ‘మీ కోసం’ యాత్ర మొదలు పెట్టిన పంచబాటు నాయుడు, వందిమాగధులతో కలిసి రాయపర్చి వెళ్ళాడు. ఘణికర మల్లయ్య అనే సామాన్య రైతు కూలీల, ఆ సమయంలో పొలంలో పసన్చేసుకుంటున్నాడు. మల్లయ్య దగ్గరక్కె వంద్రబాటు ‘మీకేం కావాలో అల్పీ నేవిస్తా. మీ కోసం నేనున్నా. మీ బాధ్యత నాదే’ అని ఏదో చెప్పబోతుండగా.. మల్లయ్య మధ్యలోనే కల్పించుకొన్నాడు. ‘మీకోసం అని బాగనే వచ్చిండుగాని.. ముందు తెలంగాణ సంగిత తేల్చుండి. మీరు చేయవట్టునే వత్తలేదంట. మా ఊళ్ళ పోరగాంట్లు, పెద్దోళ్ళ అందరూ అడుగుతున్నట్టగా తెలంగాణ ముచ్చట చెప్పరాదుండి. ఇవీన్నే ఎందుకు?’ అని నిలదీశాండు. అప్పుడిన్నీ సీమాంధ్ర పత్రికలూ.. చానెస్తే. ఎవరూ చూపించలేదు. ఆ మల్లయ్య చేతులమేదుగానే ‘నమన్నే తెలంగాణ’ పత్రికును ఆవిష్కరింపజేశారు. ప్రారంబోత్సవానికి ఒక సామాన్య రైతు కూలీని అప్పుడించడంతోనే తానెవరి పక్కమో ప్రస్తుతింగా తెలియుచేసింది. నాటిమంచి నేటివరకూ అదే నిబిధుత, అంతే నిజాయతీ.

అంధాలోనూ.. జై తెలంగాణ

2013లో ఉద్యమం ఊపు మీదున్నది. ‘నమన్నే తెలంగాణ’ ఒక దిక్కు మిగతా సీమాంధ్ర పత్రికలు, చానెస్తే ఒకడిక్కు. తెలంగాణ ఏర్పాటుకు సీమాంధ్ర పెట్టుబడింది, వారిచెతుల్లోని మీడియా తప్ప, అక్కడి జనం వ్యతిశేఖరం కాదంటూ అనేక కథనాలు రాశింది

'నమస్తే తెలంగాణ'. వాస్తవ పరిశ్రీతిని క్లైటస్టాబులో అద్య యనం చేసేందుకు 'నమస్తే తెలంగాణ' బ్యండం ఆంధ్రాలో పర్యాటిం చింది. 'నమస్తే..:' ప్రతులను అక్కడి ప్రజలకు పంచింది. నీమాంధ్ర రాజకీయ నాయకులకు ఈ సమావరం చేరింది. ప్రజలు అడ్డ పడుతున్నా.. పత్రికా స్వేచ్ఛకు భంగం కలిగిన్నన్నా రని మొత్తములటున్నా వినకుండా రాజకీయ గూడాలు 'నమస్తే తెలంగాణ' వాహనంపై దాడి చేశారు. వాహనం అద్యాలు వగులగొట్టరు. ప్రతిఖిలులను గాయపిచారు. పలికప్రతులను లాకోష్ట్టి తగులపెట్టారు. 'ఆంధ్రా ప్రాంతంలో తెలంగాణ పేపర్సు వద్దన్నట్టే.. తెలంగాణలో కూడా ఆంధ్రా మీదియాను తరిమికొట్టాలా?' అన్న సగు అంధ్రుడి స్వ్యామి ప్రఘరించి, తెలంగాణ ఏర్పాటుకు అడ్డపడుతున్నది ఎవరో తేటల్లం చేసింది. 'ప్రత్యేక రాష్ట్రానికి మేం కాదు, మా నాయకులే వ్యక్తికం' అన్న షైతన్యం ఆంధ్రా ప్రజల్లో తీసుకు రావడంలో 'నమస్తే తెలంగాణ' సఫలమైంది.

పరిశ్రమలే వట్టుగొమ్మలు

నిజాలన నిష్పత్తి కణికలు

తెలంగాణలో చేపట్టిన సాగునీకి ప్రాజెక్టులను అధ్యక్షుడు నికి అప్పటి ఆంధ్రా సీఎం చంద్రబాబు నాయడు రాసిన లేఖలను 'నమస్తే తెలంగాణ' తీప్పి కొట్టింది. ఎన్ని లేఖలు? ఎంత అక్కను? తెలంగాణ అంటే వాళ్లకు.

రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు ఒక రకం కుట్టలు, ఏర్పాటున తర్వాత ఇంకో రకం కుట్టలు చేస్తూ అడుగడు గున్న అభివృద్ధికి అడుగుతీగే ప్రయుత్యాలు చేశారు. కేంద్రానికి, కేంద్ర జలసంఘానికి లేఖలు రాస్తూ వచ్చారు. అప్పుడు కమిటీ జాబు రాసి, తెలంగాణలో చేపడుతున్న ప్రాజెక్టులకు సంబంధిం చిన పీఎర్లు తెగ్గించి తమకు ఇవ్వాలన్నారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి లేఖ రాసి, తమ ఉప్పలేనితాన్ని చాటుకొన్న అప్పటి ఆంధ్రా ప్రభుత్వాన్ని తీరును ఎండగడుతూ

'నమస్తే తెలంగాణ' వరుస కథనాలు అందించి తెలంగాణ సమాజాన్ని మెల్లిగ్గిపింది. విభజన నిబంధనలను తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఉట్లం

ఖుస్తున్నదంటూ ఆంధ్రా సర్కారు చేసిన తప్పుడు ప్రచారాన్ని

ఎందగట్టింది. నిజంగా, 'నమస్తే..':నే లేకపోతే, వాళ్ల రాసిన లేఖలే వాస్తవమేలి, వారు చేసిన ప్రచారాలే

నిజాలని నమ్ము పరిశీలితి ఉండింది. ఆ ప్రమాదాన్ని ముందుగానే గుర్తించి, ప్రజలను అప్రమత్తులను చేసింది.

'నమస్తే తెలంగాణ'.

ప్రైట్యూం ప్రక్కపోంచి, సీమాంధ్ర పత్రికలు తెలంగా

జిప్పె విషపు రాతలన్నో రాశాయి.

రాష్ట్రం పెస్తే తమ సామూజికం కుప్పకూ

లిపోతుండని, ఇస్సెండ్రు కాపాడుకొన్న కీర్తించి

నేలాయాలు అవుతుండని ఆంధ్రా మీదియా భావిం చింది. రాష్ట్రం ఏర్పాటుకు ముందు ఇవే రాతలు. ఏర్పా

లైన తర్వాతా ఇవే తల్లు. వాలికి సమగ్ర సర్పే తప్పే, కాశే శ్వరం కట్టినా తప్పే, భగీరథతో మంచిలిభ్య ఇస్సున్నా తప్పే, తెలంగాణ

ప్రభుత్వం చేసిన క్లక్ష పచిని కూడా ప్రశంసించలేదంటే, అక్కయు ఏ స్వాయిలో

ఉందో అర్థంచేసుకోవచ్చు. దేశదేశాలు, ప్రతిపక్ష పార్టీలు పొగిడినా చిచ్చు మీదియా

మనసు మాత్రం ఒప్పకోలేదు. ప్రభుత్వం కొలుపుచీలన మర్యాదే ప్రోదరాబాద్ చుట్టూపక్కల పలక్

మల్లో 60% నీమాంధ్రులవేనని, వాటిని కాపాడుకోవడం తెలంగాణ సీఎంకు పెద్ద సపాలు అని ఒక కథనం పండి

వార్షింది. మిషన్ భగీరథ లాంటి అద్యుత పదకం గురించి కూడా సీచపు రాతలే. అనలు ఎట్లుండి తెలంగాణ? మంచినీళ గోసలు అన్ని ఇన్నీ కావు. నల్గొండ లాంటి జిల్లాల్లో పోర్చెడ్ సమస్యలో ఒక తర్వాతికి తరం ఎలా నాశముందో మనం చూశాం. వీటికి పరిష్వారంగా,

సురక్షిత జిల్లాలను ఇంటింటికి అందించాలన్న సంకల్పంతో, 'మిషన్ భగీరథ' చేపట్టి దేశానికి రోల్మోడల్గా నిలిస్తే కూడా వాలికి కథిపించది.

నీమాంధ్ర పత్రికల ద్రుతి విషపుకూ 'నమస్తే తెలంగాణ' కౌంటర్ ఇచ్చి నోరు మూలంచింది. మిషన్ భగీరథపై క్లేస్టాయి అద్యుయనం చేసి.. నాటి నేటి పరిశీలన గురించి కండక్క కట్టినట్టు మాపించింది. భగీరథ ఏధంగా 11 రాష్ట్రాలకు ఆదర్శం అయ్యిందో విషరంగా తెలియజెసింది.

విషపు రాతలకు

విరుగుడు

రాష్ట్ర విభజన నేపద్యంలో భద్రాచలంపై వివాదం తలె తీంది. భద్రాచలాన్ని మింగేయాలన్నది అంద్రా పాలకుల దురాశ. అలా ఎలా అవుతుంది? అది ముమ్మాచీకీ తెలంగాణలో అంతర్భాగమే అని 'నమస్తే తెలంగాణ' కొట్టాడినది. తెలంగాణ నాయకులను ఏకతాచీఫైకి తీసుకురావడంలో క్రియాశీలక పాత్ర పోషించింది. భద్రాద్రి ఆలయాన్ని నిజాంల కాలంలో కంచర గోపన్న నిర్మించాడని, నీతిరామ కల్యాణావికి నిజాం ముత్తొలను సమర్పించం మొదలు లక్ష్మి పూజారూలకు వేతనాల చెల్లింపు పరకూ అనేక ఆదారాలను చూపుతూ పాత్ర చిర్మాలను పరిచింది. భద్రాచలం ఆంద్రాదే అనేవాళ నోర్లు మాయిం చింది. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత పోలవరం ప్రాజెక్టులో భాగంగా తెలంగాణలోని గ్రామాలు ముంపునకు గురియే ప్రమాదం ఉండని, పోలవరం ప్రాజెక్టు డిజైన్ మార్పాలనీ, అసలు పోలవరం ప్రాజెక్టు ఒక తెల్ల ఏనుగని రోజుకో కథనం రాసింది. భద్రాద్రిని పరిరక్షించడంలో కేంద్రం విఫలమైందని నిరూపిస్తూ 'మారముడు రాముడు కాదా' అంటూ నిక్కిచ్చి కథనాలు అందించింది. పచ్చని పాపికొండలపై, ప్రశాలపై, పర్మాపరణంపై, పర్మాటకంపై రకరకాల వార్తలు, కథనాలు బాజాప్ట్టా ప్రమరించి తెలంగాణ అత్యన్త చాటింది 'నమస్తే తెలంగాణ'.

సంస్కృతికి చాటింపు

తెలంగాణ లడుగడు గునా చరిత్ర దాగి ఉన్నది. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో నిర్రక్షానికి గురైన, దాదాపుగా ధ్వంసమైన మన సంస్కృతిని, చరిత్రను పరిరక్షించే బాధ్యతను 'నమస్తే తెలంగాణ' భుజాలమీద వేసుకున్నది. ఎవ్వరూ రాయని ఒక మహాల్భాఖాయి చాంద్ర గురిచి, ఎన్నడూ రాయని ఒక రాచకొండ రాజనం గురించి, మనం మరిచిన మన పదాల గురించి, ఎవ్వరూ చెప్పుని మన చరిత్ర గురించి అనేక కథనాలు 'జిందగీ', 'బతుకమ్మ'లలో అందిస్తూ వస్తున్నది. కాకతీయ వారసులు ఎక్కుడున్నారు? బత్సుర్ సాహృదాయుపు స్తిమిగతు లేంటి? వంటి అధ్యయనాత్మక కథనాలు అందించిన ఘనత ఉన్నది. మన చరిత్ర మనం రాసుకనే అవకాశం, మన రమీంద్రబారటి వేదికగా మన సంస్కృతిని వాటుకనే అవకాశం 'నమస్తే తెలంగాణ' కల్పించింది. కరింగరిలోని బోమ్మలమ్మ గుట్టవద్ద లభించిన కర్కిర్యాల శాసనం గురించి ప్రత్యేక కథ నాలు అందించి తెలుగు భాషకు ప్రాచీన హాఁడా లభించడంలో కీలక పాత్ర పోషించింది. సీమాంధ్ర పుత్రికల్లో ఎన్నడూ ఒక సింగిల్కాలమ్ జాగాకు కూడా నోచుకోని మన జానపద కళల గురించి, జీవితమంతా ఒగ్గుకళకే ధారపోసి అర్థాన్న ఒక తెలంగాణ ఒగ్గు మరొక మల్లరి గురించి.. పత్రాక శీర్షిక్కు ఎక్కించి కథనం రాయడం తెలుగు పుత్రికా చరిత్రలోనే ప్రధమం. ఒక కాకి పడగల కథ, బీరప్ప పట్టాలు, చెంచు లక్ష్మి నాటకం, బైండ్ల నాటకాలు, మందెచ్చుల కథల గురించి వినడమేమాని ఎక్కుడా చదివిన దాలిలాలు లేవు. అలాంటిది, వాళ్ళ గురించి ప్రధాన శీర్షికల్లో ఫీచర్ కథనాలు రాసిని ఘనత 'నమస్తే తెలంగాణ'కు దక్కుతుంది. తెలంగాణ వైతాళికులపై కూడా వరుస కథనాలను తీసుకున్నార్చింది.

తెలంగాణ సినీ వైభవం

రాష్ట్రం ఏర్పడకముందు మన భాష సినిమాల్లో కమెడీయన్ భాష. విల్సన్ భాష. 24 ఫ్రెంచ్లోనూ మన కలాకారులు ఉన్నాయి ఎవరికి ప్రంత్లుల్లోని అవకాశాలు రాలేదు. కాంతారావు, ప్రభాకర్ రామ్ వించి తెలంగాణ విభాగం తర్వాత మనం గుర్తుచేసుకొన్నాయి. వారి కుటుంబాలకు మన ప్రభుత్వం అండగా నిలిచిన ఘుట్టలను 'నమస్తే తెలంగాణ'లో కథనాలూ మలచుకున్నాయి. ప్రతిభావంతులకు మహాకాశం కల్పించేల రచింద్రబల్తి వేఁపై తెలంగాణ భాషా సాంస్కృతిక శాఖ ఆధ్యర్థంలో 'సినిపారం' ఏర్పాటుచేస్తే ఎవరన్నా అభినందించారా? రాపారా? 'నమస్తే తెలంగాణ' రాయడం మొదలుపెడితేనే, తప్పని సరి పస్సిలుల్లో అన్ని పుత్రికలూ లైన్సు కట్టాయి. ఎందో టాలెంట్ ఉన్న నటులు, దర్శకులు, సంగీత దర్శకులు వెలుగులోకి వచ్చారు. తెలంగాణలో సినిమా భవిష్యత్తు ఎలా ఉండబోతుందనే వీప్సేపుఱకూ 'నమస్తే' వేదికొంది. ఆ తర్వాతే తెలంగాణ భాషకు, కట్టబాటుకు సినిమాల్లో అవకాశం ఇష్టవడం మొదలుతేది. ఎవరో రాసింది కాకుండా, మనం రాసిన సాహిత్యం పుస్కాలకేక్కింది. బాలిని నలుగురికి తెలియజేయడానికి 'నమస్తే తెలంగాణ': సాహిత్య అనుబంధం ఒక అవకాశం కల్పించింది.

నమస్తే తెలంగాణ

మనం భాష - మన పత్రిక

నమస్తే తెలంగాణ..

తెలంగాణ ఆత్మ ప్రజల గొంతుక.

పదేండ్ల ప్రయాణంలో నాటు ఉడ్డుమ బాధ్యతను, నేడు పునర్విర్మాణ బాధ్యతను సచివయంగా భుజానికి ఎత్తుకున్నది. ఒక సుర్ఖుదు, ఒక చంద్రుడు, ఒక పొతును, ఒక కాళోజీ, ఒక దాశరథి, ఒక చిందు ఎల్లమ్మ, ఒక చాకలి ఐలమ్మ ఒక జయశంకర్ సార్, ఒక కేసీఆర్, ఒక నమస్తే తెలంగాణ! అంతే!

తెలంగాణ సమాజానికి నమస్తే.. తెలంగాణ పారక దేవప్రకు నమస్తే!

ములుగు జిల్లా తాడ్కొయి మండలంలోని ఒడు గ్రామాలను ప్రపంచం గమనిస్తున్నది. యేండ్ల తరబడి చదువుకు దూరంగా ఉన్న ఆ పశ్చిల్ల విద్యా పరిమళాలు వెదజల్లుతున్నారు కొందరు యువకులు. చదువంటే అవగాహన కల్పిస్తూ ఇప్పపూల వనాలను సరస్వతీ నిలయాలుగా మారుస్తున్నారు.

ఒక పర్యాటన..

సంతోష్ ఇష్టం, శేశిందర్ రెడ్డి, పండ గుస్సుత రావు, నరేవు దూడ పాక .. ఒక్కాక్కరిది ఒక్కే బ్యాక్టోండ్. నేవాగుళమే వారిని ఒకచోటుకి చెప్పింది. సంతోష్ ఉస్కానియా యూనివర్సిటీలో లా చదువుతున్నాడు. రూరల్ ఫోటోగ్రఫీ లతడి అభిరుచి. ప్రాజెక్టులో భాగంగా ట్రైబల్ ఏరియాల్లో తిరుగుతుంటాడు.

గత సంవత్సరం కర్తొనా మొదటి వేలో దేశమంతా లాక్షోన్ నడుస్తున్నది. వేదలకు, వాలన కూలిలకు చాలా ఇబ్బంది అయింది. వారిలో గిరిజన ప్రజలూ ఉన్నారు. సంతోష్ తన మిత్రులతో కలిసి 'నీలం తోగు' అనే గూడంలో పర్యాటించాడు. వారంతా అక్కడి పరిశీలను మాసి చలించియారు. మూడు తరాల మనుషులు న్నారు. కానీ, ఏ ఒక్కతరానికి అక్కరంమయక్క రాడు. ప్రపంచమంటే ఏమిలో తెలియని అమాయక్కణం. వేదరికాన్ని గెలువలేని బేలతనం. 'మనవంతూగా ఎం చేయగలం?' అని చర్చించుకున్నారు.

అడవిలో చెస్తున్న గుండెలు. ఒక తొప్ప ఉండదు.. తోడు ఉండదు. యేండ్ల తరబడి అపే కష్టాలు.. అపే వెతలు. చదువంటే ఏమిటో కూడా తెలియదు. చిలగిపాయిన బట్టలు.. చింపిలి జుట్లు.. భవిష్యత్ కండ్లమందే కసిపిస్తుంది. అలాంటి ఉడచి జడ్లల జీవితాల్లో అక్కర కాంతులు నింపుతున్నారు కొందరు యువకులు.

మొదటి పారశాల

బయ్యక్కెపీ పరిసర గ్రామాల్లో కొంతకాలం అధ్యయనం చేశారు. తెలంగాణ సాంఘిక సంబోధన గురుతుల కార్యాద్యమి ఆర్కివెన్ ప్రమిల్ కుమార్ కు విషయం తెలిసి అభినందించారు. 'పడియా బాగుంది ఇంకా విష్టారించాలి' అని మెచ్చుపున్నారు. విరాళాలు ఇచ్చేందుకు దాతలూ ముండుకొచ్చారు. ఏదో చిన్న ప్రయత్నం చేస్తాం అనుకున్న సంతోష్ మిత్రులుండం బాధ్యత మరింత పెరిపాతాలు.

పదు గ్రామాల్లో

'బీమ్ చిట్టెన్ హోపినెన్ సింటర్ గా (బీసీపోచ్చీనీ) నీలం తోగు స్కూల్ కు నామకరణం చేశారు. తెలంగాణ సాంఘిక సంబోధన గురుతుల కార్యాద్యమి ఆర్కివెన్ ప్రమిల్ కుమార్ కు విషయం తెలిసి అభినందించారు. 'పడియా బాగుంది ఇంకా విష్టారించాలి' అని మెచ్చుపున్నారు. విరాళాలు ఇచ్చేందుకు దాతలూ ముండుకొచ్చారు. ఏదో చిన్న ప్రయత్నం చేస్తాం అనుకున్న సంతోష్ మిత్రులుండం బాధ్యత మరింత పెరిపాతాలు.

అడవిలో అక్కర యజ్ఞం!

భారతావని చేసేతకు పెట్టింది పేరు. కశ్మీరం నుంచి కన్యాకుమారి వరకు తీర్మానిక్కు చీరలు భారతీయతను చాటి చెబుతుంటాయి. ఒక్కొప్పాంతంలో ఒక్కొరకమైన చేసేత సైలి అక్కడి సంప్రదాయానికి విజయ ధ్వజంలా రెపరెపలాడుతూ దర్శనమిస్తుంది. బెనారస్, కాంజీవరం, ఇక్కడి, కలంకారీ.. ఇలా జగమెలగిన శ్రేష్ఠులే కాదు, మరెన్నో వినూత్తుమైన చీరలు అయి ప్రాంతాల నేతన్నుల దక్షతను చాటిచెబుతున్నాయి. వాటిలో కొన్ని ఇవి..

శీరణక్క చీరలకథ

○ వెంకటగీరి (ఆంధ్రప్రదేశ్)

నెల్లూరు జిల్లాలోని వెంకటగీరి ప్రాంతం కాటున్ చీరలకు ప్రసిద్ధి ప్రత్యేకమైన జరీ వల్లే ఈ చీరలకు అంత ప్రజాదరణ. ఎందుకంటే వీటిని వేత్తో అల్లూతారు. ఈ చీరల్లో జాందనీ వర్క్కు మంచి డిమాండ్ ఉంటుంది. రెండుషైపులూ ఒకే డిజైన్ కనిపించడం జాందనీ ప్రత్యేకత. ఆ రోజుల్లో వీటిని మహారాష్ట్రాలు, జమీందార్ల భర్తల కోసమే సేవారట.

బోమ్మాయ్ (బడిశా)

దశసం ప్రత్తం, వెడల్పాటి పట్టు బోమ్మాయ్ ప్రత్యేకత. ఈ చీరలు ముదురు రంగు అంచుతో ఆకట్టుకుంటాయి. బోమ్మాయ్ కాటన్ చీరలపై చేప డిజైన్ మరింత ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది. దాన్ని విజయానికి సంకేతంగా భావించేవారు. ఈ చీర డిజైన్ కాస్తంత గిరిజనుల వస్తుశేలిని ప్రతిబింబిస్తుంది. ఎక్కువగా ఎరువు, నలుపు, తెలుపు రంగుల్లో ఇవి దర్శనమిస్తాయి.

కూరయ్యనాడు

(తమిళ నాడు)

ఈ చిరమ సిల్పి, కాటన్ దారాలను 2:1 నిప్పుత్తిలో ఓపయోగించి రూపొందిస్తారు. తమిళనాడులోని కూరయ్యనాడుల్లో నేయడం వల్ల ఆ పేరు వచ్చింది. తొమ్మిది గజాల ఈ చీర మీద చెక్కు, చారలు ఎక్కువగా కనిపిస్తాయి. పర్ముల్, ముదురు గులాబీ, ఆరెంజ్, ఆలివ్ గ్రీన్, పసుపు రంగులను ఎక్కువగా వాడతారు.

లెప్పొ (సిక్కిం)

పూర్వం ఈ లెప్పొను సిన్నా అనే మొక్క నుంచి తీసిన నూలుతో సేవారట. ప్రస్తుతం కాటన్ వెజిచెబుల్ కలన్స్, సింధుబీట్ కలన్స్ వాడి వస్తాన్ని తయారు చేస్తున్నారు. ఈ లెప్పొ ఫ్యాట్లీక్ తెలుపు, ఎరువు, నలుపు, పసుపు పుపు, ఆకుపుచు రంగుల్లో అందుబాటులో ఉంటుంది.

● తేల్యా రుమార్ల (తెలంగాణ)

నూనెతో చేసిన రుమాలు అని.. ఈ పేరుకు అర్థం, నల్గొండ జిల్లా పుట్టపాక ఈ తేల్యా రుమాల్ రకం చేసేత వస్తాలకు ప్రసిద్ధి. నూనెను ఉపయోగించి బై అండ్ డై టిక్కిక్ ద్వారా నూలుతో వస్తాన్ని తయారు చేయడమే ఇక్కడి ప్రశ్నేత. గతే దాది పుట్టపాక క్లాస్టర్లోని తేల్యా రుమాల్కు జియోగ్రాఫికల్ ఇండిక్ పస్సన్ (జీబ్) ట్యూగ్ ల లభించింది. ఆరెంజ్ రెడ్, మెర్హున్ రెడ్, బ్లక్ అండ్ వైట్లలో మాత్రమే తేల్యా రుమాల్ వస్తుం లభిస్తుంది.

కోటూ దీలియా

● (రాజస్థాన్)

ఎక్కువు బరువు లేకుండా, సింపుల్గా ఏ సందర్భాన్నికినా తగినట్టు ఉంటాయి. సున్నితంగా ఉంటాయి. రాజస్థాన్లో వేడి వాతావరణానికి అనుపగా తీగిద్దారు. చీర్పు ఉండే గడులను ఖట్టు అంటారు. వీటిలో చేసీక్క, ప్రీంట్ జరా స్ట్రయీల్ బాగుం టాయి. ఇందులో మొత్తం పద్మాలుగు రకాల దారా లను ఉపయోగించారు. వీటిలో ఎనిమిది శాట్ దారాలైతే, మిగతా వి సిల్క్ పోగులు.

కున్ని ఘోషిక్

● (గోవా)

కున్ని చీరలను అప్పుళ్లో పొలం పనులకు వెళ్లే మహిళలు దరించే వారు. ఎరువు, తెలుపు రంగుల్లో ఉండే ఈ కాటుల్ని చీరలు చాలా కంపర్గా ఉంటాయి. దీనికి దోబీ బార్డర్ ప్రత్యేక ఆకరణ. ఇంచు నుంచి రెండించుల అంచుపై చెక్కి, చారలతో రకరకాల డిస్ట్రిబ్యూషన్లు ఇచ్చివేత ఈ ఘోషిక్ వి ప్రముఖ డిజెనర్ వెండెల్ రాద్రిక్ ఘోషిక్ వీక్లో ప్రమాట్ చేశారు.

● ముగ సిల్క్ (అశోం)

ముగ చీరలను అశోంలోనే తయారు చేస్తారు. స్టోలూ అనే ఆకులను ఆకురంగా తీసు కునే పట్టుపురుగుల లార్యాతో తయారు చేసిన దారాలనే ఉపయోగిస్తారు. సహజమైన ఎల్లో-గోల్డ్ మెరుపు వీటి ప్రత్యేకత. ఉత్కినపుడు దూరా మెరుపు వెరగడం మహో ప్రత్యే కత. ఒకప్పుడు ఈ చీరలను రాచకస్యలు కట్టుకునేవారట.

● కని ఘోషిక్ (కశ్మీర్)

కశ్మీర్ భాషలో 'కని' అంటే చిన్న చెక్క పుల్ల అని అర్థం. చీరలను నేసేటప్పుడు రకరకాల డిజెన్స్ కోసం కోసం ఆ పుల్లలు వాడతారు. అందుకే ఈ చీరలకు కని చీరలన్న పేరు వచ్చింది. ముఖ్యంగా ఈ ఘోషిక్తో తయారు చేసే శాలువాలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రసిద్ధం. తర్వాతర్వాత చీరలు నేయడం మొదలుపెట్టారు. ఇందుకు పమ్మినా నూలనే ఉపయోగిస్తారు.

ఆయన పాటలు యువతరాన్ని
అకట్టుకునే సమ్మాహనాస్త్రాలు. ప్రణ
యగీతాలైనా, జానపదగేయాలైనా
ఆకలానికి సలాం కొట్టాల్సిందే.
భావావేశాన్ని, ప్రణయానుభూతిని
పాదుగుకున్న ఆపదాలు
నవతరాన్ని ఉర్రూతలూగిస్తాయి.
ఆయనే.. చిత్రసీమల్నిని ఆల్
రోండర్ బల్లెం వేషమాధవ్.

తెలుగు సినీ పరిశ్రమలో పరిచయం అక్క
టైన్‌నేని పేరు బల్లెం వేషమాధవ్. కవిగా,
గీత రచయితగా, గాయకునిగా, దర్శకు
నిగా, నటుడిగా బహుముఖీని ప్రతిభఫు
చాటుతున్నారు. వేష స్వస్థలం సికింద్రా
బాదీలోని లాలాపేట. బల్లెం రంగస్టోమి,
కస్తూరిదేవి అమృతాన్నారు. 1972 జూలై
27 ను వేషమాధవ్ జ్ఞానించారు. తండ్రి
ఉట్టోగ్గుర్తా కుటుంబం కొన్సేండ్లుపాటు
మహారాష్ట్రలోనే ఉండాల్సి వచ్చింది.
అక్కడే వేషమాధవ్ విద్యాభ్యాసం
సాగింది. తర్వాత నిజామాబాద్ జిల్లా బాస్కుపూ
డలో, హైదరాబాద్లోని ఉప్పులో హైదరాబాద్లో
చదువులు చదివారు. నిజం కళాశాలలో బీపి,
ఉస్కానియా విశ్వవిద్యాలయలో ఎంపి (పథ్ఫ్యూ
పర్సనల్ సెనేషన్మెంట్) చేశారు.

తల్లినుంచే..

వేషమాధవ్ తల్లి కస్తూరిదేవికి పరశాఖిలాప
ఎక్కువ. రంగాయకమ్మ నవలలోని ఒ పాత్ర
ప్రభావంతోనే తన కుమారునికి ‘వేషమాధవ్’
అని పేరు పెట్టుకున్నారు. అలా తల్లినుంచి అక్కర
వారసత్వాన్ని అందుకున్నారు. అరో తరగతి
నుంచే తన సాహిత్య ప్రస్తావాన్ని ప్రారంభిం
చారు. వేష రాసిన ‘కోటియిత్తి’, ‘సాసనం’
పంచి కథలు బాలచంద్రిక, ప్రపంతి ప్రతికల్లో
ప్రచరితమయ్యాయి. తర్వాత ఆలిండియా రేడి
యోలో కవితా గానం చేశారు.

నటుడు కాబీయి..

బాల్యం నుంచి సాహిత్యభేలాప ఉన్నా నట
నష్టి మక్కువతో ఇండట్టీలోకి అడుగుపెట్టారు
వేషమాధవ్. సినిమాలో నటుడిగా రాణించా
లని వచ్చి రచయితగా స్టీరపడ్డారు. 1988లో
'కపాల భైరవి' సినిమాతో సినీ జీవితాన్ని ప్రారం
భించారు. ఈ చిత్రానికి కథ సుకారం అందిం
చారు. పల్లభనేని జార్జ్ నర్జ్ కప్ట్యూన్లో వచ్చిన
'మీకోసం' సినిమాకు మాటల రచయితగా పనిచే
శారు. ఆ తర్వాత సినీపాటల రచయితగా తన
సాసాన్ని స్టుస్టిరం చేసుకున్నారు. ప్రస్తుతం
తెలుగు సినీరచయితల సంఘం ఉపాధ్యక్షుడిగా
బాధ్యతలు నిర్విష్టస్తున్నారు.

వెండితెరు.. 'వేషు'గానం!

జాబలమ్ము..

2002లో వచ్చిన 'హంతకు
రాలు' సినిమాతో తన పాటల ప్రస్తావాన్ని
ప్రారంభించారు వేషమాధవ్. 'జాబిలమ్ము
జంట చేసేనమ్ము, వెన్నెలమ్ము వెంట వేసేనమ్ము'
అనే ప్రణయికీతంతే గేయ రచయితగా పరిచయమయ్యారు. ప్రేయసీప్రియుల పలపు తలు
లను ఈ పాటలో ఎంతో రమణీయంగా భావుక
చెప్పారు. పాటలోని ప్రతి పదంలోనూ సాపుక
తను ప్రధర్యంచారు. 'పలపుల వాకిల్లో వంద
నాలు చేర్చామా! తలుపుల కౌగిల్లో తండునాలు

ఆల్ ఇన్ వన్గా..

..ఇవే కాకుండా 'ప్యామీలీ బ్లూస్',
'కలులు కనే చెలియా!', 'ప్రేమ గులాబి'
మొదలైన ఎన్నో సినిమాలకు పాటలు
రాశారు వేషు. పలు చిత్రాలకు మాటలు
కూడా అందించారు. చిత్రీమవు
అయ్యు పట్టుయిన 24 ప్రేమ్సులో
(కళల్లో) ఆరితేరారు బల్లెం వేషమాధవ్.
కొన్ని చిత్రాలకు ఈనే దర్జక్కత్తుం వ్యాంచ
డంతోపాటు కథ, మాటలు, పాటల రచ
యితగా, సంగీత దర్జక్కడిగా, నిర్మాతగా,
నటుడిగానూ బాధ్యతలు నిర్వ్యాంచారు.
అలా గిన్స్ బుక్లోనూ సాసం సంపాదిం
చుకున్నారు. సినిమాపాటలతోపాటు
ఎన్నో ఔషధేయ ఆలమ్మే చేశారు. 'బల్లెం
వేషమాధవ్ ఆర్క ధియేత్తులు ను లెక్కాల్సి
విశేష సేవలందించిన కళారూలకు పుర
స్కూలు అందిస్తున్నారు వేషు.

తెలంగాణ
సినిమా కవులు

వేద్దామా!' అనే పంక్కల్లో ప్రణయ భావావేశాన్ని
ఎంతో అందంగా లిఫించారు. ఇదే సినిమాలో
వేషమాధవ్ రాసిన 'ఎదలో కంచెక ఎగిసింది
జ్యాల.. రగిలింది హేల కుచేక.. పాటద్వారా,
పగతో రగిలిన జీవితాల్స్ కండ్ల ముందుంచారు.
'ఈ తీర్పు ఇలాలిది' (2008) సినిమాకోసం
మరో ప్రణయికితం అందించారు వేషమాధవ్.
'పలపు వెన్నెల కాసి చిలిపి ఊహకు ములిసి..
విరుపువేదన తెలిసి.. ఎదురుమాసితిని..'

అంటూ గొప్ప ప్రణయానుభూతిని పొదు
గుక్కు మరో పాటను అందించారు.
ప్రేయసీప్రియుల హృదయాల్లో
పురులు విప్పుకొన్న ప్రేమ శాంద
ర్యాన్ని ఎంతో ఇంపుగా చెప్పారి
పాటలో.

జానపదల్లోనూ..

భావ గంభీరమైన గీతాలే కాదు,
జానపద పలుకుబ్బనూ వేషమాధవ్
గొప్పా పలించగలరని 'నన్ను ప్రేమించచా?'
సినిమా నిరూపించింది. ఈ చిత్రంలో
'జమాజమా పిల్లలో!' జమకాయలమెర్రో!
పాట స్వాచ్ఛమైన యాసన పాదుగుకొని జానపద క్షేత్రిలో హంపారుగా సాగుతుంది. 'నడు
స్సుపు నడుపులో!' నకరాలు జేసిలో! నెత్తిమీద
గంపలో! నవ్వుకుంటు దింపెలో! 'పంటి
వాక్యాలు యుపకల్చి ఆకట్టుకునే సమ్మాహనా
స్తోలు. ఈ పాటలోని 'జమా..జమా.., 'నక
రాలు' పంటి పదబంధాలు జానపద సాగుసుతో
రపిశించే. ఇదే చిత్రంలో 'గాలి మోనే నీ పరి
మణాలు.. నన్ను మోయా నీ పాదధూళిని.'
అంటూ మధురాతి మధురమైన మరో గీతాన్ని
అందించారు. ఈ పాటలో లాలిత్యంగా సాగే కవి
తాభిష్టుకి అబ్బార పరుస్తుంది. 'పెలుతుర్నుదే
నీ రూపమేనని.. విరుపుచీకటి ఇక మాయమవ్వుని..'
అంటూ మధురాతి మధురమైన మరో గీతాన్ని
అందించారు. ఈ పాటలో లాలిత్యంగా సాగే కవి
తాభిష్టుకి అబ్బార పరుస్తుంది. 'పెలుతుర్నుదే
నీ రూపమేనని.. విరుపుచీకటి ఇక మాయమవ్వుని..'
లాంటి పంక్కల్లో చెలిరూపం వెలుగులు
విరజిమ్మితే, ఆ వెలుగుల ప్రవాహాప్పి విరుపు
మనే బీటటి తోలగిపోక తప్పగడి చెప్పడం గొప్ప
భావం. 'నన్ను ప్రేమించచా! తేనే చిందించచా!
నన్ను మురిపించచా! ముందుకు సడించచా!'
అంటూ ప్రణయానుభూతికి జీవుల ప్రమాదమైని
ఇదే సినిమాలో వేషమాధవ్ రాసిన 'స్వాప్యాల
సాగరాలే దాటేసి వేళే స్వగతిరం' అనే పాట
కూడా బహుక జనాదరణ పొందింది.

... తిరునగర శరత్ చంద్ర
6309873682

కరంట్ మిట్ర్

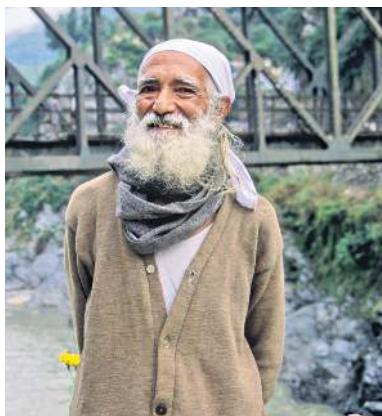

మీజెక్.. ఓికేనా?

7

అల్లోపత్తిపై ప్రతికూల వ్యాఖ్యలు చేసి, ఆ తర్వాత వెనక్కి తగిన యొగా గుర్తు?

10

అమెజాన్ తాజాగా విలీనం చేసుకున్న అమెలికా మీడియా సంస్క?

1

నీబిబ
కొత్త డెవడక్షర్?

2

'యాస్'

అనేది..

3

టాటా కన్సల్టెన్సీ సర్వీసెస్ (టీఎస్ఎస్) నెలకొ
ల్చిన సలకొత్త గిన్సు
రికార్డు?

4

ఇరవై కోట్లకు పైగా వ్యాసితో యూట్యూబర్లో మరో
లికార్డు సృష్టించిన తెలుగు పాట?

5

'ప్రకృతికి, మనిషికి మధ్య బింధం పెటునుబాలతే
సృష్టి ప్రమాదంలో పడినట్టు'.

- ఇటీవల బివంగతుడైన పర్యావరణ వేత్త ఆవేదన ఇది.
అయిన ఏవరో చెప్పండి?

6

ఎవరై ఏండ్ల
వయసులో పదవీ
విరమణ ప్రకటించిన
విలక్షణ తెలుగు
నటుడు?

8

జాతీయ స్కూలు
గుర్తింపు పొందిన
తెలంగాణ పాప?

9

'జాతి వివక్ష ఎప్పటికీ ఉంటుంది.
జాత్యహారాయలూ ఉంటారు.
మనం ముందుకు సాగితేనే
ప్రశంచం ఉత్సమంగా
మార్పుంది.'

- ఉద్యోగ భరతంగా
- ఈ మాటలు అన్న వైస్మండిన్
ఆటగాదు ఏవరు?

10

10. (ప్రాణాలు ప్రాణ తీస్పు ఫోల్సు) ప్రాణాలు
9. ప్రాణాలు క్రొల్లెల్లో
8. క్రొల్లెల్లో ప్రాణాలు
7. ప్రాణాలు
6. ప్రాణాలు
5. క్రొల్లెల్లో ప్రాణాలు

4. ల్లాప్లా గ్రాంట్లు
3. క్రొల్లెల్లో ప్రాణాలు
2. క్రొల్లెల్లో ప్రాణాలు
1. క్రొల్లెల్లో ప్రాణాలు

జవాబులు

ఆధ్యాత్మిక
పారాణిక
చాలిత్తక
ధారావాహిక

21

శ్రీ లక్ష్మీ భద్రాంగ వైశ్వామీ దేవాలయము

జరగిన కథ

శ్రీ మహా విష్ణువు తాను యాదార్లి మీద కొలువు భీరానంటూ
పరమభక్తునేన రామభట్టుకు స్ఫుర్తి లింగమునే తెలియజేస్తాము.
స్వామి గురించి సార్వభోగునుడికి తెలియజేయడానికి
భువనగిలి కోటుకు బయల్దేరుతాడు భట్టు. ఆ
సమయంలోనూ, ఆ తర్వాత ఎన్నో ఆధ్యాత్మిక సంకేతాలు.
అవన్నీ సార్వభోగునుడిని ఉపికిపాటుకు గురిచేస్తాయి.
నారసింహాది ఆసవాళ్లను వెతికేలా ఉసిగిల్పుతాయి.
అంతలోనే, ఓ ముసుగు వ్యక్తి త్రిభువన మల్ల మీద దాడికి
తెగబడతాడు. సాక్షాత్తు నారసింహాది తన భక్తుడిని
రక్షించుకుంటాడు. కానీ, రాజ్యంలో మాత్రం లనిశ్శిత
పరిషీతులు, యుద్ధభయం! సాక్షాత్తు రాణిగారే
యుద్ధరంగానికి వెళ్తానని ప్రకటిస్తారు. అంతలోనే..

... అల్లాణి శ్రీధర్

కొ

డవైన కొలువైన శ్రీ లక్ష్మీనారసింహునికి అత్యంత భక్తిశద్ధ
లతో సాప్తాంగ ప్రణామం చేస్తున్న గజేందునివలె కనిపి
స్తున్నది భువనగిరి దుర్గం. వాతావరణం ఎన్నడూ లేనంత
ఉద్విగ్నిశరింతగా ఉన్నది ఆనాడు! కారణం..

నారసింహుని దర్శానికి వెల్లిన విక్రమాంకదేవ చక్ర
వర్తి, భువనగిరిశుడు త్రిభువనమల్లుడు తిగి వచ్చిన శుభ
సమయం.

శుద్ధదుర్బేధ్యంగా నిర్మితమైన భువనగిరి దుర్గం ఒక కోట మాత్రమే
కాదు, కొండపైన వెలిసిన వగరం. భగీరథుడు ఆకాశగంగను నేలమిదికి
తీసుకోస్తే, ఈ అపర భగీరథుడు, త్రిభువనుడు కొండపైనే జలాశయా
లను ఏర్పరచాడు.

ఏడు గుండాలు అన్ని కాలాల్లో నిండుగా పొంగి ప్రార్థి మంచినీటి సర
స్యులు. ‘ఎక్కడ నీటికి లోటుండదో అక్కడ కన్నిటికి చోటుండదు’ అని
నమ్మిన త్రిభువనుడు కోటలోనే కాదు, ప్రతి గ్రాములోనూ చెరువులు
తవ్వించాడు. ‘యథారాజు తథాప్రణా’ అన్నట్టు పరిపోలుని ఆశయాన్ని
సూటించా తీసుకోని, రాజ్యమంతటా జలాశయాలను పరిశ్రించుకున్నారు
స్థానిక గ్రామపెద్దలు.

కోటలో ఏడు గుండాలమీదుగా వీస్తున్న చలచలబి గాలి అందరినీ పర
పశులను చేస్తున్నది.

మహాలక్ష్మీ ద్వారా!

భువనగిరి దుర్గానికి అపూర్వమైన అలంకారం. అందరి దృష్టిలో అది
కేవలం ద్వారం కాదు, అష్టలక్ష్ములూ అనుగ్రహించే అష్టయశ్వరూపలకది
ముఖాద్వారం!

‘లక్ష్మీద్వారం’ వద్ద మహారాణి చంద్రలేఖ సపరివారంగా చేతులు
జోడించి నిలబడి ఉంది. ఆస్థాన పురోహితులు, వేదపండితులు, అతిము
ఖ్యాతినే అధికార ప్రముఖులు మాత్రమే అక్కడ భక్తిభావంతో రాజుజు
కోసం ఏదురు చూస్తున్నారు.

అందరి దృష్టి కనులు మాసుకొని ధ్వనిస్తున్న త్రిభువనమల్ల వక్రవర్తి
పైనే ఉంది.

సర్వకాలాల్లో సర్వాలంకరణ భూషితులై దర్శనమిచ్చే ప్రభువులవారు
నేడు నిరాడంబరంగా ఉన్నారు. కేవలం ఉత్తరీయం, దోషతి మాత్రమే
ధరించి ఉండటం రాజ సంప్రదాయం కాదు. అందుకే, ద్వారబంధం
ధగ్గర రాకపోకలను నిషేధించారు. విద్యాపతి, అనంతపూరుడు, దుర్గాది
కారి అంటే పర్యవేక్షకుడైన దండనాయకుడు లక్ష్మీదేవుడు, రాజ పురోహితులు,
రాజీవైద్యుడు, రాజీగారి ప్రధాన పరిచారిక.. ఏరు మాత్రమే
అక్కడున్నారు. అంగరక్షక దళం కాస్తుచూరంలో సాయుధులై కాపలా
కాస్తున్నారు.

రాణి చంద్రలేఖ ద్వారంబైనున్న శ్రీ మహా
లక్ష్మీ అమృతార్థిని చూస్తూ ప్రార్థించింది,
తనలో తనే.

‘సర్వసంపత్తి స్వరూపత్వమ్
సన్మేఘం సర్వరూపిణీ
రాజేశ్వర్యాధి దేవిత్వం
త్వాత్మాః సర్వయోర్విభః
సర్వమంగళం స్తోత్రమ్
శోక సంతాప సాశనమ్
హర్షసందకరం శాశ్వతర్థ
మోక్ష సుఖ్యాతప్రదమ్’
‘అమృతా! లక్ష్మీనేవి, నీవు సంపత్తి స్వరూపి
ణివి, అందరిలో ఉన్న అన్ని రూపాలూ నీవే.
రానేశ్వర్యాదేవి! నీ కళలనుండి అందరూ ఉచ్చ
వించారు. సర్వమంగళంరం నీ స్తోత్రం.
శోకాన్ని సంతాపాన్ని నీ భక్తుల దగ్గరకు
రాకుండా చేస్తావు. సంతోషం, సాభాగ్రం,
ధర్మ, అర్థ, కామ, మోక్షాలును ప్రసాదిస్తావు’.
***

త్రిభువనమల్లుడు కనులు మూసుకొని
ద్వారముద్రలో నిలబడి ఉన్నారు. ఈ
లోకంలో లేదు. లక్ష్మీద్వారాన్ని నిర్మించినవాడు
త్రిభువనమల్లుడే. ఆప్టలభ్యుల అనుగ్రహం
కోరి, అతిసుందర శిల్పాలతో శాస్త్రకంగా
రూపాందింది లక్ష్మీ ద్వారం.

అప్పటిక్కులూ కొలుచైన కోటలో సద్వావన
సందేశం ఈ లక్ష్మీద్వారం.
అందరికి అభయమునే ఆదిలక్ష్మీ. వరికంకి,
చెరుకు గడ, అరటిని హస్తాలలో
ధరించి, వ్యవసాయాభ్యుద్ధిని,
సమృద్ధిని ప్రసాదించే ధాన్య
లక్ష్మీ. శోర్యాన్ని,
శైర్యాన్ని కల్పించే
శైర్యలక్ష్మీ గజలక్ష్మీ
సంతాపలక్ష్మీ, విజయలక్ష్మీ,
విద్యలక్ష్మీ, ధనలక్ష్మీ..
ఈ అమృతార్థందరూ
లక్ష్మీ స్వరూపాలే!
సకల సాభాగ్రాలునూ
అనుగ్రహించే
మాతృమూర్తులే.

ద్వారంపైన శిలా
రూపంలో కొలుపై
ఉన్నది లక్ష్మీ. రాజ్య
ప్రదాత. రెండు చేతుల్లో
రెండు పద్మాలు. రెండు
హస్తాలు వరదాభయ
ముద్రలో ఉంటాయి.

జరుపైపులా రెండు ఏనుగులు. శుభకా
రక గజులు. అభీషేకం చేస్తుంటాయి.
లక్ష్మీ ద్వారం ముందు నిలబడి ఉన్న
త్రిభువనమల్ల చక్రవర్తి పెప్పుడు కనులు
తెఱిచి చూస్తారా, ఎప్పుడు వారికి
స్వాగతం పలికి జయజయ ద్వానాలతో
కోట లోపలికి తీసుకు వెళ్లామా’ అనే
ఉత్సంఠతో వేచి చూస్తున్నారు వందిమా
గధులు.

రాణి చంద్రలేఖ ప్రభువుల దగ్గరికి

వెళ్లింది.

“ప్రభూ! మీరు అనుమతిస్తే మీకు
స్వాగతం పలికి సాదరంగా మన మందిరానికి
తీసుకువెళ్లాను..”

ఆమె మాటలు విని కనులు తెరిచాడు త్రిభు
వనుడు.

చుట్టూ పరికించాడు.

ఎక్కడున్నాడు తను?

“నేను ఎక్కడున్నాను?”

రాణి చంద్రలేఖను సూటిగా చూస్తూ
అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్న వింటూనే అందరూ దిగ్రాంతికి
లోనయ్యారు.

“ప్రభూ! మీరు మన భువనగిరి దుర్గంలో
ఉన్నారు. తృతీయ ద్వారం.. లక్ష్మీ ద్వారం వద్ద
ఉన్నారు. మా కోరిక మన్మంచి లోపలికి
రండి..” వినయంగా పలికింది చంద్రలేఖ.

“నేను ఎపరిని?” ముఖంలో ఏ బాహమూ
లేకుండా అడిగాడు త్రిభువనుడు.

తాము ఏం వింటున్నామో అర్థం కాక,

అందరూ ఒకరి ముఖం ఒకరు చూసుకు
న్నారు.

‘ఏం జరిగింది?’

‘ప్రభువుల వారు ఎందుకీవిధంగా మాటల్లా
దుతున్నారు?’

అనుత్తమాలుడు ప్రభువుకేసి తేరిపార
చూసి, ఒకడుగు వెనుకకు వేశాడు.

“మీరు భువనగిరి రాజ్యాధినేతలు. పృష్ఠము
చాటక్కువంచ కేసరి త్రిభువనమల్ల శక్తవ
ర్థులు.. మా ప్రభువులు” కంఠం వఛుకుతుం
డగా విద్యాపతి నెమ్ముదిగా చెప్పాడు.

అతని కంట నీరు ఆగడం లేదు.

ఏమయింది త్రిభువనమల్ల చక్రవర్తికి?

“నేను ఎక్కడున్నాను? నేను ఎపరిని?”

అని అడిగే మానసిక స్థాయికి వెలిన వ్యక్తి,
రాజ్యభారాన్ని ఎలా మోయగలడు? యమ్మం
ముంచుకొస్తున్న ఈ సంక్లోభ సమయంలో ఈ
పరిస్తి ఏ మిలే?

రాణి చంద్రలేఖకు నోటిమారు రాలేదు.

‘తన ప్రాణాధుడు తిరిగి వస్తాడు. సమస్యలు
తీరుస్తాడు. తమ బ్రియతముడు.. కస్తులిట్ల
సమేష్టరున్ని బలికించుకుంచాడు. శత్రువాజు
దాడినుండి సామూజ్యాన్ని, ప్రజలనూ రక్షి
స్తాడు..’ అనే ఆశతో ఉంది తను.

“ప్రభూ..” అందోళనగా పలికింది

అమ స్వరం.

“కాదు, నేను ప్రభువును కాదు..”

తల ఆడ్డంగా ఊపాడు.

రాజు కైమ్యుడికి అనుమానం వచ్చింది..

ప్రభువుల వారిపైన ఏధైనా
విషప్రయోగం జరి
గిందా?”

“కాదు, మహా
రాణి! నేను ప్రభువును కాదు. అందరికి
ప్రభువు ఆ లక్ష్మీ
నార్దినిపూడు.
సకల లోకాలను
పాలించే శాశ్వత
పాలకుడు ఆయనే.
నేను కాదు..”

ఆ మాటలతో

అక్కడ భూమంకర
మైన నిశ్శబ్దం ఆమహిం
చింది.

మహారాణి మానంగా
ముందుకొచ్చింది. త్రిభువనుడి
పాదాలను స్ఫురించి, సమస్య
రించింది. తన ప్రధాన పరిచా
రిక నాగమహితకు కనులతోనే
ఏం చేయాలో ఆడిశించింది.

ఆ సంకేతాన్ని అందుకున్న
నాగ మల్లిక, విద్యాపతికి విన్నవిం
చింది జరగ వలసినదిటో!

విద్యాపతి పురోహితులకు, వేద పండి
తులకు స్వాగత కార్యక్రమాలు కొనసా
గించాలిందిగా సూచించాడు.

సంప్రదాయులభూతంగా లక్ష్మీ ద్వారానికి
పూజలు నిర్వహించారు.

పెద్ద గుమ్మడికాయను హరతి కర్మా

రంతో దిష్టి తీసి అవతల పూర్వేశారు.

స్వాత్మి వచనాన్ని పరించారు..

“స్వాత్మి ప్రజాభూషః పలపాలయంతాం

న్యాయేన మారైన మహీంమహీశా

గోల్మాహ్యాశేష్యః పుభుమస్తున్తిత్

లోకసమాస్తుసుభీలోభపంతు”

‘ప్రజలందరికి పుభం కలుగుశాక. భూమిని పాలించే న్యాయవర్ధనుడైన పుభుమహుకు, గోసం తత్తి, పొడిపంటలనిచ్చే వ్యవసాయాదురులకు, పురానికి హితం కోరి, అందరి ఇండ్రుల్లో పుభుకార్యాలద్వారా పుభున్ని ఆశించే బ్రహ్మమార్కులకు, లోకంలోని సమస్త జనులకు పుభం కలుగుగాక’!

ఆణీర్వ్యాపనం తరువాత త్రిభువనుడు ముందుకు కదిలాడు.

విద్యాపతి, అనంతపాలుడు ‘ఏం చేధాం’ అస్వాంత్య ముఖ్యాముఖ్యాలు చూసుకున్నారు.

వారి మందుల్లో భూమాలను గ్రహించినట్టగా అస్వది రాణీ చంద్రేలై..

“పుభువుల వారు కొద్ది సమయం విక్రాంతి తీసుకొని, అంతరంగిక మందిరానికి వచ్చేస్తారు. మనకు దొన నీళేకనం చేస్తారు..”

ఆ మాటలతో కొంత ఊపరి పీల్చుకున్న ట్టుయి, వినయంగా తల పంకించాడు విద్యాపతి.

జయజయ ధ్వనాలతో స్వాగత పచనాలతో, రాజ లాంఘనాలతో అడుగు ముందుకు వేశాడు త్రిభువనుడు.

***

రాజమందిరంలో ఉన్నతాసనంలో ఆణీనుడై ఉన్నాడు త్రిభువనమల్లుడు.

రెండు ఘుమిలు గడిచినా, మౌనంగా ఏపో ఆలోచనల్లో లీనమై ఉండటం చూసుంచే చాలా అస్వాంతాగా ఉన్నాపాపి చంద్రేలై మంస్యు. రాజుాన్ని పరిపాలించే పరిపాలకుడు ఏదీ చెప్ప కుండా, ఏదీ వినికుండా మౌనంగా ఉంటే, ఆ మౌనాన్ని ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి!

అసలు నారసింహానికి దర్శనానికి వైశ్విన వక్క వర్థి ఇలా ఎందుకు మారిపోయారు?

దైవ దర్శనం లభించిదా? లేదా?

“ప్రభూ!..”

ఆలోచనల సంకెళ్లు తెగిపోయి, అమేకేసి తేరి పార చూశాడు.

“దేవీ! మేము అడిగిన రెండు ప్రశ్నలు ఇంకా నిన్ను కలపర పెడుతున్నాయి కడూ...”

“అప్పు ప్రభూ! నేనెక్కడున్నానున్? అన్న ప్రశ్న తాత్కాలిక మనో విఫ్రమం అనుకున్నాను. కానీ, నేనెవరిని? అన్నమాట మీ నోట వినగానే నా మను స్పంబింపాయింది. నేనెవరిని? అని మీకు మీరే ప్రశ్నించుకుంటే, మీ కమున స్వల్పాల్లో, మీ చతురాయలో జీవించే మేమంతా ఏమై పోవాలి? అసలు అ కొండమీద, ఆ అడ విలో ఏం జరిగింది?”

“రాణీ చంద్రులై! నేను దర్శించాను. అమ్మ తమైన తీ నారసింహాని దివ్యవిగ్రహాన్ని. నాడు మహార్థి యాదరి కనులారా కాంచిన పాంచనార సింహలు పుత్రమూర్ఖులను నేను చూడగలి గాను. ఈ జన్మకు ఇక ఇది చాలు అనిపిస్తున్నది. ఇంకా నేను ఏమనుకుంటున్నానో తెలుసా?

“జరగకూడనిద జరుగుతున్నచి ప్రభూ! నా పేగు తెంమకొని పుట్టిన బిడ్డకు పదెండ్లు కూడా నిండి పుట్టుతున్నాయి. రాజ్యం నంట్లో భంలోకి వెళ్లన్నది. మీరొస్తారు, అన్ని సమస్యలూ పరిపురిస్తారనే నమ్మకంతో ఆశ పెట్టుకుంటే, ఆ నమ్మకమే కుపుకూలి పోయింది. మీరు నమ్మే దేవుడిపైన మీరుంచిన నమ్మకం..” మీదే కానీ, ఆ దేవుడికిం సంబంధం తండ్రాట! అంతే..”

దైర్ఘ్యం వచ్చిందనుకుంటే.. మీరులైన మీరు యుధ్మంలో గలిచే కత్తిని వదిలేసి, చేతికి భక్తి కంటం కట్టుకుండామని అనుకుంటున్నారు. ఇది ఎంతపరకు నమంజసం?..” నిష్ఠారంగా అడిగింది.

“రాణీ చంద్రులై! నీ సందేహాలన్నిటికి నేను సమాధానం చెప్పాను. కానీ, రానికంటే ముందు నొక ప్రశ్న అడుగుతాను”

“అడగండి”

“నేను నమ్మే నారసింహాడిపైన నమ్మకం ఉండా?”

“లేదు” అన్నట్టుగా తల అడ్డంగా తీప్పింది.

“నమ్మకం లేదా?” రెట్టించి అడిగాడు.

“లేదు ప్రభూ! నాకు మీపైన నమ్మకం ఉంది. కానీ, మీరు నమ్ముతున్న ఆ సింహాదేవుడి మీద నాకు నమ్మకం లేదు. మిమ్మల్ని బాధ పెడితే మన్మంచండి..”

నవ్వాడు త్రిభువనుడు.

“ఏం జరిగితే, నీకు నా దేవుడిపైన నమ్మకం ఏర్పడుతుంది?” ప్రశ్నించాడు.

“జరగకూడనిది జరుగుతున్నది ప్రభూ! నా పేగు తెంమకొని పుట్టిన బిడ్డకు పదెండ్లు కూడా నిండి పుట్టుతున్నాయి. రాజ్యం సంట్లో భంలోకి వెళ్లన్నది. మీరొస్తారు, అన్ని సమస్యలూ పరిపురిస్తారనే నమ్మకంతో ఎంతో ఆశ పెట్టుకుంటే, ఆ నమ్మకమే కుపుకూలి పోయింది. మీరు నమ్మే దేవుడిపైన మీరుంచిన నమ్మకం..” మీదే కానీ, ఆ దేవుడికిం సంబంధం లేదు. ‘రాయ’లో ఉన్నవాడు రాయాగానే ఉన్నాడు. ఇంతం మహిమా కాదు. మన నమ్మకం..”

ఇంక చెప్పలేక ఆగింది, గొంతు గాఢదికమ యింది.

“దేవీ! ఏమిటిది? అధి సింహసనాన్ని అధి షైంచే మా అర్ధాగి పాదాల చెంత కూర్చోవ దమా? మేము నిస్పెప్పుడూ అపమానించలేదే! మహరాజీ అని నారివించామే తప్ప పాదాసిగా భావించలేదే! ఈ పిన్ధియార్యా నీపు చెప్పదల్చుకు స్వచ్ఛిలేదే?..” అర్ధంకాని స్థితిలో అడిగాడు.

“ప్రభూ! మీరు నారసింహాల పాదాల దగ్గర మీ శేష జీవితాన్ని గడిపేస్తానంటున్నారు. మీ పాదాలేవ చేస్తూ తరించపడ తప్ప నా జీవితానికి మరో పరమార్థమేమున్నది?”

ఆ మాటల బదులు చెప్పేలేదు. త్రిభువనుడు.

“మనిధ్వరమూ భక్తిభావంతో స్వర్ణుగ పరితాగుల్లపై, మన కమారుడు సోమేశ్వరుని పరిష్ఠితి ఏమిటి?” ఒకింత ఆగ్రహం విసిపిం చింది ఆమ మాటల్లో.

“త్రిభువనుడు అలోచించాడు.

“ప్రభూ! ప్రజలను పరిపాలించే చక్రవర్తికి వారి సంస్కేమమే సంపూర్ణ జీవితం అపుతుంది. శేష జీవితం అంటూ ఉడడు..”

మీరు తనే చెప్పింది. “కొండమీద మీరేమి దగ్గించారో, ఏమీ అనుభవాలు కలిగాయో నాకు తెలియదు. కానీ, ఈ కోటలో మాత్రం మీరు వైశ్విన తర్వాత అనేక పరిశామల జరిగాయి. పరిస్తులు మరీ దుర్ఘారం అయినాయి”

“సోమేశ్వరుడి గురించా పుప్పు చెప్పేది?”

అమే మాటలకు జ్ఞాన్ముస్తు అన్నాడు.

“మన భీషమ్భుతు మన చేతుల్లోని ప్రజల భవితుండుతున్నది..” ఎందుకోసం దెవుడు వెయింది.

“అయితే ఒక పని చెయ్యి, ఈ మూడు మూలాలి

కలను ముద్ద చేసి, ఆ రసాన్ని సోమేశ్వరుడి కంబిలో ఇందు చుక్కల వెయింది.

“అణీ ఆర్గ్యులో లేదు. మీరు చూసి తల్లుకోలేరు..”

పెప్పులేక చెప్పేంది.

“వాడి ఆర్గ్యులో బాగా కీటించింది.

స్వప్నాలో లేదు. మీరు చూసి తల్లుకోలేరు..”

చెప్పులేక చెప్పేంది.

“అయితే ఒక పని చెయ్యి, ఈ మూడు మూలాలి

కలను ముద్ద చేసి, ఆ రసాన్ని సోమేశ్వరుడి కంబిలో ఇందు చుక్కల వెయింది.

“అణీ క్రూణలో ఒక పని చెయ్యి, ఈ మూడు మూలాలి

కలను ముద్ద చేసి, ఆ రసాన్ని సోమేశ్వరుడి కంబిలో ఇందు చుక్కల వెయింది..”

ఎందుకో అమే వద్దనలేక పోయింది.

సోమేశ్వరుడు కనులు మూసుకొని అచేత నంగా వాలిపోయి ఉన్నాడు. ఏం చేయాలి?

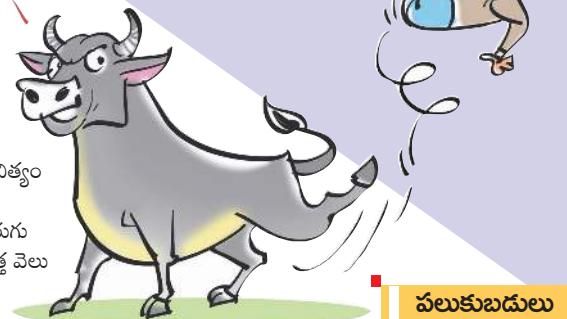
allanisreedharthewriter@gmail.com

(మిగతా వచ్చేవారం)

గాడిదలకు గడ్డి వేసి.. బరైలకు పాలు పిండుడు!

ఈ మధ్య తెలంగాణ ప్రజల మెదక్కలో ఎక్కువగా తిరిగిన సామెత ఇది. కారణం ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ విరివిగా వాడే సామెతల్లో ఇంగ్లీషీ. ‘గాడిదలకు గడ్డి వేసి.. బరైలకు పాలు పిండుడే? ఏం లాభం? సామెత తెలివిగా అల్లి చించి పని చేయాలని హెచ్చరించే సందర్భంలో చెప్పింది. కొండరు నిత్యం సాయంత్రికానికి ప్రాథమికంగా ఇస్తుంటారు. దీనివల్ల కించిత్ కూడా లాభం ఉండడు. ఫైమ్చు ఓ అశ్చీయుడిని కోల్పోతారు. అనునిత్యం ప్రజల్లో ఉండి, సమస్యలు పరిపూరించేవారికి అందగా ఉంటే, వారి సుంచి ఎంతోకొంత మంచిని అశించచుచ్చు. దానివల్ల సమాజానికి కూడా మేలు జరుగుతుంది. ఎవరిద్వారా మంచి జరుగుతుందో, ఎవరిద్వారా తమ జీవితాల్లో కొత్త వెలుగులు వస్తాయా గ్రహించి తెలివిగా వ్యవహారించాలి. ఇక, గేడె పాలు అరోగ్య కరం. అన్ని వయసుల వారూ తాగేందుకు అమోదయోగ్యమైనవి. గాడిదలు కొండరికి మాత్రమే ఉపయోగపడతాయి.

పొట కూవై? గాసిన సస్తుంకాను!

పలుకుబడులు

మన సామెతలు

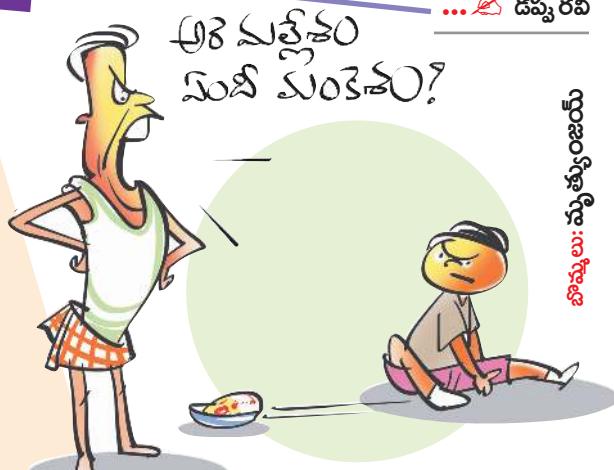
ఎత్తు గంప!

అర్థవివరణ

ఓ వదినే, కొంచెం తొక్కెయ్యవా?

తొక్కు అనే పదమందాన్ని చాలా సందర్భాల్లో, చాలా విధాలుగా, చాలా ప్రాంతాల్లో విరివిగా ఉపయాగిస్తుంటారు గ్రామిణాలు. కొట్టాట గిట్ట ఎత్తే, ‘పండవెళ్లి తొక్కు’, ‘తొక్కు తొక్కుతే కిసరల్లిదీ’ అనే పదాలు వినిపిస్తుంటాయి. ‘ఓ వదినా! కొంచెం తొక్కు పెట్టావా. ఇయ్యాల కూర జెయ్యలే’ అనే మాటలు నింటుంటాం. ఈ వాక్యంలో ‘తొక్కు’ అంటి పచ్చడి. నిలువ చేసుకుని తినేది. ఏటిల్లో చింతకాయ తొక్కు, నిమ్మకాయ తొక్కు, మామిదికాయ తొక్కు, ఉని రికాయ తొక్కు, కరక్కాయ తొక్కు, ఉపాట తొక్కు... ముఖ్యమైనవి. తెలంగాణల అన్నంల తొక్కుతే నిదే ముద్ద దిగదు. ‘తొక్కు’తో ద్వికార్యాల్లో పచ్చే మరికొన్ని పదమందాలు.. తొక్కు నవినా.. తొక్కు నూడులు!

యీజింస్‌ను వోస్సు

పద బంధాలు

1. మంకెశం = మంక చేప్పలు (అనుకున్నది ఎట్లన్నా జెసి సాధించుకోనడు)
2. ఎక్కిత్త = లేని పోనివి చెప్పి తిట్టేతట్టు జేసుడు లేదా ఉట్టిగన్న చాడీలు చెప్పుడు
3. కండకం = పెద్ద సారంగం, రంద్రం.
4. ఐరండ్లు = ఇండోక వస్తువు. దీన్ని పెండ్లి/లగ్గుల వీరివిగా వాడుతరు.
5. దొబ్బడం = నెట్టడం, అన్యాయంగా ఒకరి సాత్తు (ఔస్టి)సు కొట్టేయడం, నూకేయడం..

కర్తృకాండ

..↗ బట్టినర్స్, 9440128169

మా

ర్చింగ్ వాక్ ముగించుకొని
ఇంటికొచ్చిన మనోహర్,
మా లేని విప్పుతుండగా
ప్ర్యాంటు జెబులోని

మొబైల్ ఫోన్ రింగియ్యంది. చేతిలోకి తీసుకొని
చూస్తే, తమ్ముడు సుధాకర్ నుండి కాల్. ఆత్మ
తగా కిచెన్లోంచి బయలీకొచ్చిన అరాంగి కవి
తకు ఫోన్లో పేరు చూపిస్తూ కాల్ రిస్టోర్ చేసు
కున్నాడు. ఆచెపు నుంచి సుధాకర్ చెప్పిన
మాటలుకు మనోహర్ కండ్లు తడిసిపోయి, నీటి
బోట్లు ప్లైట్లు రాలుచున్నాయి.

‘ఆదే వాళ్లా? అన్నట్లు భర్త కండ్లలోకి
చూసింది కవిత.

‘జెను’ అన్నట్లు చిన్నగా తలాపడంతో, దగ్గ
రిక్లై మనోహర్ ను పోదిం పట్టుకుంది.

మనోహర్ తల్లి చనిపోయింది. ఎన్నట్టే ఏండ్లు
దాటిన ఆవి ఉబ్బుసంతో బాధపడుతూ, తెల్ల
వారు జామున తద్దాసు విడిచింది.

సాంతూరిలో ఉంటున్న తల్లిని మనోహర్
చూస్తొచ్చి నాలుగు రోజుల్లోంది. ఆరోగ్యం కాస్తా
కుదురు పడ్డట్లు కనబడటంతో.. “కవితను తీసు
కొని ముట్టి వస్తాము” అని చెప్పి వచ్చాడు.

అమ్మకోసం మరణ శక్తం సిద్ధమెందనిపిం
చినా, దాని వేగం ఇంతలా పెరుగుతుందని
అయిన ఊహించలేదు. ముదిమి వయసు
అంటేనే విప్పుడూ తుపాను పొచ్చరిక జెండా
ఎగుర వేసినట్టే! చావు దోబూచులాటలో ‘అమె
ఎంత కష్ట పడుతుందో?’ ఎందుకు పెడు
తుందో?’ అనే బెంగసుండి ఆయనకు లభిం
చిన ఊరట, విపాద మట్టాన్ని తగిస్తున్నది.

కండ్లు తుడుకుంటూ కిచెన్లోకి వెళ్లిన కవిత
సీక్కగ్గాలు తెల్పి, ఆయన చేతిలో పెడుతూ..

“బట్టలు సర్దీస్తాము” అని చెప్పి, బెడ్రూం
వైపు నడ్చింది. వెంటనే ఏదో గుర్తొచ్చినట్లు
ఎనక్కి తిరిగి వాప్సి ఏరియావైపు వెళ్లింది.

పనిమనిపి వీరమ్మ కనబడలేదు. ‘బట్టలుత
కడం మధ్యలో ఆవేసి ఎక్కడిక్కెళ్లింది?’ అను
కుంటూ మొయిన్డోర్ దగరికొచ్చింది.

డోర్ బయట కార్డార్లో కొంగుతో చేతులు
తుడుకుంటూ నిలఱడి ఉన్న వీరమ్మ..

“చావు ఇంట్లో పనిచేయనమ్మా?” అన్నదు
ఇబ్బందిగా ముఖం పెడుతూ.

“చావు.. ఊర్లో కదా?..” నడుమ ఇదేం
గోల అన్నట్లు అంది కవిత.

“పోయింది మీ సాంత మనిషి కడమ్మా..
అంటు మీకుండదా?” అని ఎదురు ప్రశ్న
వేసింది వీరమ్మ.

నమస్తే తెలంగాణ, ముల్కునూరు
ప్రజా గ్రంథాలయం సంయుక్తంగా
విర్మాంధాని కథల పాఠించేసే-
2020’లో విశ్వస్త బహుమతి
పొందిన కథ.

శివారం కథ

మూడు గంటలు ప్రయాణించి, వాళ్లు
ఇంటికి చేసేసరికి సమయం తొప్పిది దాటింది.
మనోహర్ ను సుధాకర్తోపాటు ప్రకాశ్ అనే
చిన్న తమ్ముడున్నాడు.

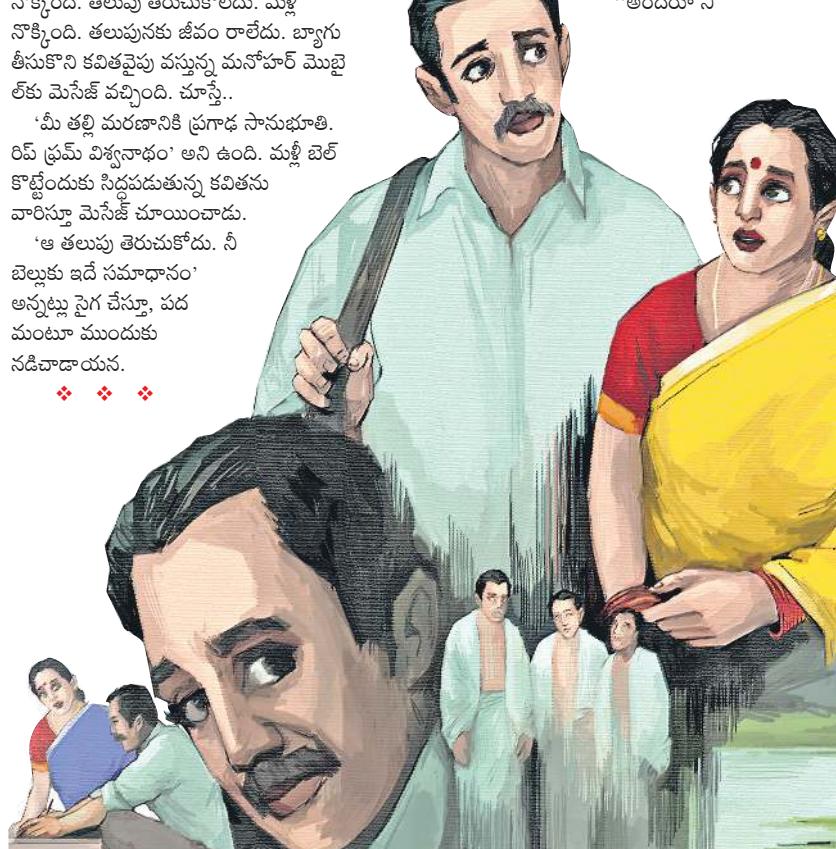
తల్లికి కొరివి పెట్టేది చిన్నాడే. పరంగర్
సుండి ప్రకాశ్ రావడంతో, ఊర్లోనే ఉండే సుధా
కర్ అంతుక్కేయల పసులు వేగిరం చేయడంలో
అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నాడు. మనోహర్
తర్వాత ఇద్దరు ఆడబిడ్డలు. వాళ్లు శవపేటికకు
దగ్గరగా కుర్కీలు వేసుకొని కూచున్నారు. అప్ప
టేకే దుఃఖార్థంతో అలసి పోయినట్లున్నా..
అప్ప చివరి చూపుకోసం వచ్చిన అమ్ములక్క
లను పట్టుకొని తల్లితో వారికున్న అనబం
ధాన్ని గుర్తు చేసుకుంటూ వెక్కివెక్కి
ఏడుస్తూన్నారు.

మనోహర్, కవితలను మాడగానే వారి
శోకం కొత్తరాగం అందుకుంది.

“కొడుకులను కన్నారుగని అమ్మా.. వారి
సేవక నోచుకోలేదే అమ్మా”

“నాలుగు తరాల సంతతి
నీదమ్మా.. నీకు నా అన్న
వాళ్లే లేరమ్మా..”

“అందరూ నీ

చావు కోరినోళ్లేనమ్మా..

నీ ఉనురు తగిలి పోతరమ్మా..”

..మనోహర్ వాళ్ల అమ్మయి బెంగళూరులో ఉంటంది. ఆమె తెలికానువుల్ల సుమారు ఏడాదిపాటు వీళ్ల అక్కడే ఉండడ తప్పగలేదు. అంత దూరమైంచి, మనోహర్ తల్లిని చూడ్డానికి రెండు మూడు నెలల్లోసారి వచ్చి వెళ్లాడు.

చెల్లిండ్ల మాటలు విని తను సర్వకపోయినా, నలుగురిలో ఇలా అవమానించడం కని తకు ఇబ్బందిగా ఉండని గ్రహించాడు మనోహర్. సూర్యానికి సుధాకర్ దగ్గరక్కె..

“మేమేం పాపం చేశా మూరా, ఏం విషపు మాటలివి?” అన్నాడు ముఖం చిట్టిస్తూ..

“దహనం అయ్యేదాకా టపిక పట్టు అన్నయ్యా, విననట్లే ఉండి, పని గట్టిక్కిచ్చు కుండాం..” అని అన్న గడవ పట్టున్నాడు సుధాకర్. “సో” అని తల ఆడిస్తూ, కవిత దగ్గర తెల్చి టపిక పట్టున్నట్టు అమె తల నిమురుతూ ఇంట్లోకి వెళ్లాడు.

“ఎవరూ రాకండి. ఇక్కడ వసతలు లేవు. ఏదో హాల్త్ర్ ప్రాబ్లమ్ చెప్పి నేను కూడా రేపు వచ్చేస్తూ..” అని గద్దించినట్లు పోనీలో మాట్లా దుతున్నది మనోహర్ దెర్జుచెల్లి. ఆయన వాష్ రూమ్లో ఉన్న సంగతి అమెకు తెలియదు. చిన్నప్పటి త్రేమలు కాలంతో పాటు పెరగకుండా దేవపంగా, నలుగురిలో

బద్రి నర్స్

రచయితగా, కాలమిష్టగా చిరపరిచితులైన

బద్రి నర్స్ ను స్వస్థలం జిగిత్తాల. ప్రస్తుతం

ప్రాదురాబాద్లో నివాసమంటున్నారు. డిగ్రీ

పరకూ జిగిత్తాలలోనే విద్యాభ్యాసం

చేశారు. ఉస్కానియా యూనివర్సిటీ

నుచి ఎంపి, ఎంపిడి చేశారు.

పారశాల స్టేషనుంచే సాహి

త్యాగిలాపును పెంచుకున్నారు.

బాల్య స్నేహితులలో కలిసి

‘సాహితీ మిత్ర దీప్తి’ అనే

సంఘ ద్వారా కవితల పోటీలు

నిర్వహించారు. ఎవికైన రచన

లను పుస్తకాల రూపంలోకి తెచ్చారు.

ఓయూలో చదువుతున్న రోజుల్లనే

‘రంగుల కల’, ‘పిమ్మిక్కి కోసం’ సినిమాలకు

రచన, దర్శకత్వ సాభల్లో పనిచేశారు. ఉన్నత

విద్యాభ్యాసం తర్వాత తెలంగాణ గ్రామీణ

భూమించు ఉద్యోగంలో చేశారు. 2015లో

విరమణ పొందారు. పదెండ్లగా సుమకాలీన

అంశాలపై వివిధ పుత్రికలకు విశ్వేషణాత్మక

వ్యాసాలు రాస్తున్నారు. దివంగత కవి, చిత్రకా

రుడు అలిశెట్లి ప్రహార్ కవిత్తాన్ని పుస్తకంగా

తెచ్చారు. తన జీవితంలో అత్యంత సంతృప్తిని

ఇచ్చిన అంశం ఇదేనని నర్స్ చేపోరు. సాహి

త్యాగై మక్కలవతో 30 వరకూ కథలు

రాశారు. అంములో ఎనిమిదింటికి వివిధ

పోటీల్లో జపమమతులు అందుకున్నారు. ‘ఒ

రెతుకథ’కు 2016లో నోముల సత్యానారా

యుఱ పురస్కారం దక్కింది. 2017, 19లో

‘నవ తెలంగాణ’ పుత్రిక నిర్వహించిన కథల పో

టీలో ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులుగు గిలు

పొందారు. 2020లో నిర్వహించిన ‘పాలివీ

ట్రై-సెక్యులం జైనీ’ దసరా కథలపోటీల్లో

‘రబ్బరు బోమ్మ’ కథకు మొదటి బహుమతి

లభించింది.

పరువు తీసేంత కుక్కా ఎందుకు మారిపో

తాయో అథం కాలేజీ అయినకు.

పెంటిట్ల కాగానే తెడ్డబుల్లినే మగవాళ్లు

మారిపోతారని ఆడబ్లిడ్లలు, పెడ్డలు జేసేండ్ల

యునా మీ వాళ్ల కసబడుగానే ముఖం ఎవికిపో

తుండని పెండ్లాలూ మగవాళ్లని ఆడి పోసుకో

వడం రివాజయింది. తల విదిలించుకొని బయ

టికి వచ్చాడు మనోహర్.

అప్పుకు స్టోనం చేయింది, కొత్త పసాలను

చుడుతున్నారు. తలకొరివి పెట్టే ప్రకాశ్ తీలపై

సుంది నీట్లు కమ్మురించుకొని కొత్త పంచె కట్టు

కుంటున్నారు.

ఈ వయసులోనూ అమ్మ పొద్దున్నే స్టోనం

చేసి, చక్కగా దువ్వుకొని హాన్యాండ్ల సిందూ

రంంతో నోసట నామంగా, చిన్నూ దిష్టుకొని,

పెద్ద అరుగుమీద కర్బులో కూర్చొని, స్వాల్పమై

కాట్ల చాపుకొని, ఇంటి ముందరమండి పెట్టి

పోయే వాళ్లను పేరుతో, వరసతో పలకరిస్తూ

ఉండేది. పాలు, పెరుగు, పండ్ల, కూరగాయలు

అమ్మవాళ్లకు అమెకు అత్యంతములు.

పొద్దును, సాయంత్రం టీటోపాటు బొంబాయి

కారెలు తినడం అముకు అలవాటు. చావు వార్త

తెలియగానే వారంతా చివరి చూపుకోసం వచ్చి

నట్లు దూరంగా నిలబడ్డారు. కారెలమ్మే సాయి

బుక్కాడా పైకిల్

పక్కన పెట్టి,

శపం దగ్గరిదాకా

వచ్చి చూసి

వెళ్లన్నాడు.

సంస్కారం పూర్తయింది. అక్కడే స్టోనాలు

చేసి, ఇంటికి చేరుకున్న కుటుంబశ్యులు

అమ్మ జ్ఞాపకంగా అరుగుపై వెలిగించిన దీపా

నికి దండం పెట్టుకున్నారు. కేటరింగ్ కు ఇచ్చిన

భోజనం వచ్చింది. ససెమిరా తినలేమని కండ్లు

తుడుకుంటున్న ఆడబ్లిడ్లను కవిత బతిమాలి

నాలుగు ముద్దలు తినేలా మాసింది.

భోజనాలయ్యాక కొందరు సేడ్ తీర్గా,

మనోహర్ తమ్ముళ పద్మకెళ్లి జరుగువలనిన కర్కు

కాండల గురించి ప్రస్తావన తెచ్చాడు. ఎవరికీ

ఇందులో పెద్ద అనుభవం లేదు. దపానం

తర్వాత శ్వాసాలవాటికలోనే తోడొచ్చినవారికి

మందు ఏర్పాటు చేయాలట. ఎవరూ గుర్తు

చేయకపోవడంతో ఆ కార్గ్యకమం జగరలేదు.

‘ఫాచాలు తెలియని మనుషులని’ మాట

పడాలివ్వింది. మూడొలోజీజు పక్కికి పెట్టి,

అక్కడే చెట్ల నీడన భోజనాలతోసహి మద్దుం

ఏర్పాటు చేచ్చామని అన్వదమ్ములు నిర్వహించు

కొన్నారు. అమ్మ చనిపోయింది బఢపారం.

పుక్కపారం పక్కికి పెడుతున్నామని యామ్మెకి ప్రోగ్

బంధుమితులకు పోస్టాద్వారా సమాచారం

అందించారు.

చెట్ల పక్కన వంటలు మొదలైనాయి.

పన్నెండు దాటింది. వండిన పదార్థాలన్నిటినీ ఓ

విష్టురిలో పెట్టి దూరంగా పక్కలు తిర్చి చోట

పెట్టి వచ్చారు. కొద్దుసేపికి ఓ కాకి వచ్చి విష్టు

లోని ఓ ముక్కను నోట కరచుకొని

వద్దం

అప్పిష్టువాడు, బైమ్యుడు
నెప్పుడు నెడతగక భాటు నేఱును, బ్యాజుచున్
జీప్పిడిన యూరసుండము,
బోప్పుడకున్టీ యూరు సారటము సుమతి

భావం: అవసరానికి అప్పిష్టేవాడు,
నేర్చరి అయిన బైమ్యుడు, నీటి
వసతి, బ్యాజుచుడు.. ఉన్న
ఊరిలోనే ఉండాలి. జి లేచిబోట
ఉంటే మాత్రం, రాబోయే
కప్పెలకు నీదే బాధ్యత.

నప్పుకోండి

గోపి: ఎందుకూ! గుండు
చేయించుకున్నావు?

జీను: నా మార్పులు చూశాక, మా
నాన్నకి జట్టు పట్టుకుని కొట్టి ఛాన్న
జప్పుకుండా.

జడ్జి: గుళ్ళో హండీని ఎందుకు
ఎత్తుకెళ్ళావు?

డొంగి: దేవుడు కలలో కనపడి ఏ వరం
కావాలో కోరుకోమన్నాడు సార్! హండీ
కావాలని అడిగా. ఆయన 'తథాస్త'
అంటేనే పట్టుకెళ్ళాను సర్.

దారి కనుకోండి

మన 'సారా'

అభినందనలు!

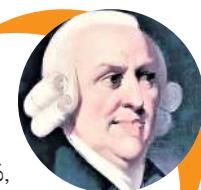
ప్రాసుర్కు
చదువులో కెమిస్టీలో
వచ్చే పీరియాడిక్
టేబుల్ అంటేనే
'అమ్మా' అంటారు
పెల్లలు. పీరియడ్లు, గ్రూపులు, వాటి స్టోన్
లను గుర్తుపెట్టుకోలేక.. సతమమయ్యారు.
కానీ మూడేండ్లు కూడా నిండచుండానే
మూలకాలన్నిటినీ వాటి స్టోల్లో అమర్చి
'జూరా'! అనిపిస్తున్నది చెప్పి చెందిన కె.వెన్.
సారా, ఈ చిచ్చర పిడుగు కౌర్ట్, శోభనల
గారాలపట్టి. జూలై 8,
2018తన పుట్టిన
తేదీ. చిన్నప్పటి
సుంచే

సారా చదువుల్లో, ఆటల్లో
చరుకు. బీడ్డలోని చరు
కుడనాన్ని గుర్తించిన తల్లి
దండ్రులు ఉగ్గపాలతోనే
అన్ని విషయాలూ నేర్చిం
చడపై ర్ఘిపెట్టారు. పీరియడిక్ టేబుల్లోని
118 మూలకాల స్టోప్ కార్డులని తయారుచేసి
వాటి స్టోనాలను చూపించాడు కార్టీక. ఈ ఆటల్లా
వాటిని అమర్చడం అలవాటు చేసుకున్న సారా,
రెండు సంవత్సరాల ఎనిమిది నెలలకే పీరియ
డిక్ టేబుల్ను చకచక అమర్చి వరల్ రికార్డ్
సాంతం చేసుకుంది. అంతేకాదు, రెండేండ్లు
నిండకముందే 120 దేశాల జాతీయ జెండా
లను గుర్తించి 'ఇండియా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్'
లోనూ స్టానం సంపాదించింది.

పితామహులు

ప్రతి శాస్త్రాల్ ఒ పితామహుడు
ఉంటాడు. ఉడాపూరణపు.. ఆధునిక
అర్థశాస్త్రం - ఆడం స్క్యూల్, కంప్యూటర్-
చార్లెస్ బాబేజ్, ఖగోళశాస్త్రం - కొపర్టీకన్,
గడితిం-పైఫాగరన్, రేఖాగడితిం-యుల్లిం,
జంతుశాస్త్రం-అరిస్టోలీట్, భారతీయ బైద్యం- చరపుడు, భౌతిక
శాస్త్రం-న్యూట్రిట్, మస్తకశాస్త్రం - ప్రాయిడ్, యోగ- పతంజలి,
రసాయనశాస్త్రం-బెయిల్, హోమియోప్యుతి-హోనిమ్, బైద్యశాస్త్రం-
హిప్పోకెట్స్. వీళ్ళంతా తమ అలోచనలకు శాస్త్ర ప్రతిపత్తి తీసుకురావ
డానికి జీవితాంతం ప్రమించారు. ఆ కృషికి జెజ్జేలు.

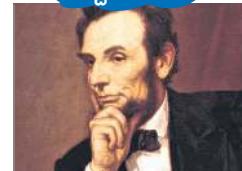
తమాపా ప్రశ్న

అర్థం కాకున్నా భద్రంగా
దాచుకునేది?

ప్రశ్నలో ఉన్న ప్రశ్నలకు
సాధనాలు ఇంచుపోతాయి

పెద్దల మాట

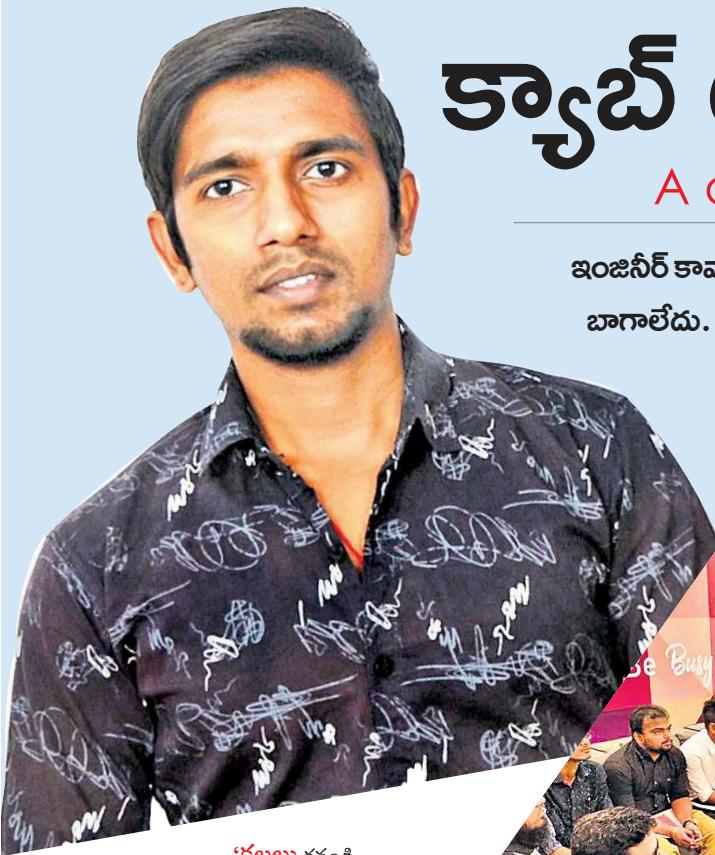
గిలుపు గుంచి అతిగా
ఆలోచించపడ్డ, వచ్చిన
అవకాశాన్ని సభ్యులియోగం
చేసుకో చాలు.

● అబ్రహమ్ లింకన్

క్యాబ్ టు క్యాబ్న్!

Aashish

ఇంజనీర్ కావాలని కలగన్నాడు అశీష్. కుటుంబ పరిస్థితేమో బాగాలేదు. ఎన్నో సమస్యలు అడ్డిచ్చాయి. అయినా తొఱక లేదు, బెణకలేదు. ట్యూక్సీ డ్రైవర్గా వనిచేస్తూనే లక్ష్మీ సాధనలో విజయం సాధించాడు.

'కలలు' కనండి.

వాటిని సాకారం చేసుకోండి' అన్న కలాం మాటలు ఆశిష్ రాజ్ ను ప్రభావితం చేశాయి. పేదరికాన్ని జయించి, గొప్పగా స్థిరపడాలనీ, ఇంజనీర్ కావాలని నిర్ణయించుకోన్నాడు. ప్రయత్న లోపం లేకున్నా, పర్సోనలు వహువు లకు ఆంకం కలిగించాయి. వాటిని ఆశిష్ ఏ విధంగా ఎదుర్కొన్నాడు? లక్ష్మీ సాధనకు ఏం చేశాడు? .. అదో స్వార్థిదాయక పోరాటం.

బక్ సమిస్టర్ మాత్రమే

ఆశిష్ రాజ్ 24 ఏండ్రు యువకుడు. అతడిది బిహర్లోని ముంగేర్. ఇంజనీర్ కావాలన్ను దిలక్షణం. ఇంటర్ తర్వాత ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరిం గిలో డిప్లోమా చేసేందుకు బ్లాపాల్ వెళ్లాడు. ఆశిష్ వాళ్ల నాన్న సన్కార్య రైతు ఏడాడంతా కప్పపడితి తిండికి, బట్టకే సంపాదియేది. దీంతో చదువులకు అవరోధాలు ఏర్పడ్డాయి. కిందా మీదా పడి మొదటి సమిస్టర్ పరకు లాక్కో చూడు. ఆ తర్వాత, కనీసం పరిక్రూ ఫ్ిల్జు కష్టాన్ని స్థాపిత కూడా కున్నవాటి లేదు. 'నీ ఇప్పం బిడ్డా, మావల్ల అయితే కావడం లేదు. బక్ వేళ నీకు అంతగా చదువుకోవాలని ఉంటే ఏదైనా పరిచేసుకో.' ఇంతి ఖర్చులకు ఇవ్వాగా మిగిలిన డబ్బుతో చదువుకో. ఇంతకన్నా వేసే ఏమీ చేయలేం' అని సుప్పం చేశారు.

కాల్ సెంటర్ ఉద్ఘోగం

అడ్డంకులు ఎదురైనా ఆశిష్ లక్ష్మీన్ని వదిలిపి టులేదు. తపన, ఉత్సాహం చంపుకోలేదు. 'పని చేస్తూ చదువుకో' అన్న

తల్లిదండ్రులు

మాటలు గుర్తుకొచ్చి, ఒక కాల్ సెంటర్ ఉద్ఘోగంలో చేరాడు. కాల్ లేదా యాజమాన్యానికి తన పరిస్థితి వివరించాడు. ఒప్పించాడు.

సాయంత్రం

పరకు కాలేజీ, తర్వాత కాల్ సెంటర్ రిలో నైట్ డూబ్సీ కోలువు. కనీసం సైకిల్ కూడా లేదు. రోజు పన్నెండు కిలోమీటర్లు నడిచే వేళ్ల వాడు. దీంతో విశ్రాంతి కరువైంది. ఆ అలసట అరోగ్యాన్ని ప్రభావితం చేసింది. ప్రొగ్రామ్లు పెరుగుతున్నాయి. కాల్ సెంటర్లో జీతమూ అంతంతమా తమే. దీంతో, మరోసారి ఆలోచనలో పడ్డాడు ఆశిష్.

క్యాబ్ డ్రైవర్గా..

భోపాల్లో ఆశిష్ లో పొటు వాళ్ల కజ్జి ఉండే వాడు. అతను క్యాబ్ డ్రైవర్. 'ఆదాయం బాగా ఉంటుంది. రోజు చేయాల్సిన పన్నెదు. వారాం తాల్లో సంఖీపించా సరిపోతుంది. క్యాబ్ డ్రైవర్ వని చూసుకో, అని సలహా ఇచ్చాడు. కజ్జి నీటికి డైవింగ్ రాదు. కజ్జి సాయంతో చక్కం తిప్పడం నేర్చుకొన్నాడు. రేయంబవళ్ల ఉబర్ క్యాబ్ నడిపాడు. ఒక్కాసారి నిద్ర ఉండేది కాదు. సంపాదించిన ప్రతీ పైసాను పొదుపుగా వాడేవాడు. ఆపోకు చిన్న పృణి నుంచి కంప్యూటర్ ఆపరేటింగ్లో నైపుణ్యం ఉంది. కోడీంగ్లో మంచి నైపుణ్యం ఉంది. తన ప్రతిభకు మరింత పదును పెట్టడానికి వాయిదాల్లో ల్యాప్‌టాప్ కౌలుకున్నాడు. ఆ పరికరం తనను లక్ష్మీ మైప్ తీసుకెళింది. ఇంజనీర్ అనిపించుకున్నాడు.

ఉ బుక్ రూమ్!

పుస్తక ప్రియులకు స్వాగతం

పుస్తకం లేని ఇల్లు,

గ్రంథాలయం లేని ఊరు.. ఎమంత శోభిం

చవు. కానీ, రోజులోజుకూ పుస్తకాలకు ఆదరణ తగ్గిపోతు

నుది. ఎంతోసేపూ సౌట్‌ఫోర్మలో మునిపిల్ నున్నారు. కాదంటే, టీవీ లకు అటుక్కుపోతున్నారు. ఈ పరిస్థితి నుంచి యువతను గట్టిక్కించడానికి, ఎంతోమంది స్వచ్ఛందంగా లైబ్రరీలు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఆ క్రమంలోనే

నినుత్తుంచేన లైబ్రరీ డీజైన్‌కి నాంది పలికింది ‘సూడియో ఇన్వినిటీ’ అనే ఆర్గాచిల్డ్ అండ్ ఇంటీరియర్ డీజైనర్ కంపెనీ ఒక పొత పార్కింగ్ స్టలాన్ని అందష్టుచేసిన లైబ్రరీగా మార్పింది. చదువులకోసం ఏకంగా ఒక బుక్‌హాబ్సు ఏర్పాటు చేసి, ప్రపంచమంతా పుస్తకంలోనే ఉందని చాటి చేబుతున్నది. ఎటు చూసినా పుస్తకాల అరలే! చూడగానే పుస్తకాలపై ప్రేమ కలిగేలా, చదువాలని ఆస్తి పుట్టేలా.. అందంగా, ఎకో-ప్రెంట్ పద్ధతిలో రూప్యదిఘ్నకున్న ఈ లైబ్రరీ పేరు ‘ది బుక్ రూమ్’. ‘జనంలో పుస్తకాలపై ఆస్తికి కలిగించాలన్నదే షట్టీ పాయింట్. పుస్తకాలతో సంపాదించిన జ్ఞానాన్ని, ఇక్కడే నలుగురితో పంచకోవాలన్నది మరో ఉష్టశ్శం. పిల్లలను, యువతను ఆకర్షించడానికి వాళ్ళకంటా ఓ మళ్ళీ

యుటిలిటీ స్టోర్సు అందించేందుకు విశాలమైన పొత పార్కింగ్ ఫ్లోర్ ని ఎంచుకున్నాం’ అంటున్నారు సూడియో ఇన్వినిటీ ప్రిన్సిపల్ డీజైనర్ తుపాచ్. దీనికి చాలా ప్రత్యేకతలు న్నాయి. ఇదో ఎకో-ప్రెంట్ భవనం. లోపల, బయలు రకరకాల మొక్కలను పెట్టిడం

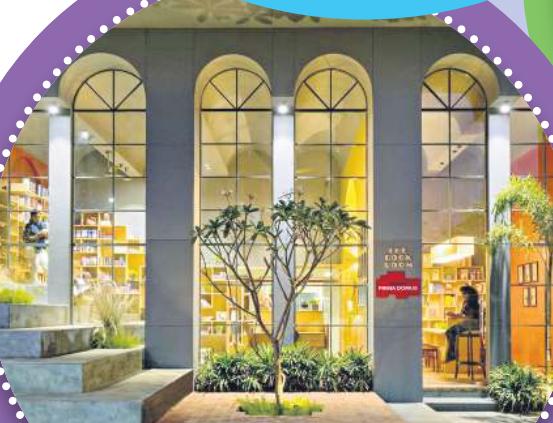
వల్ల స్వచ్ఛమైన గాలి అందుతుంది. వెలుతురుకూడా బాగా వచ్చేలాడైజైన్ చేశారు. బీకిటి ప్రేంతపరకూ లైబ్రరీ అంశమే రాదు. బుక్‌హాబ్సు ఇరువై

పులా రీడింగ్ టేబుల్స్ అమర్యారు. వీటి పొటోలను మాస్ట్

ఎవరైనా సే, లైబ్రరీ ఫిదా కావాల్సిందే. ‘సరస్వతీ

నమస్వర్ణం’ అని చేతులు

జోడించాల్సింది!

రాశి ఫలాలు

6.6.2021 నుంచి 12.6.2021 వరకు

మేషం

వృత్తిలో సంతృప్తి అనుకూల ఘలితాలు ఉంటాయి. ఆరోగ్యంపై శ్రద్ధ చూపుతారు. బంధుమిత్రులతో ఖర్చులు ఉంటాయి. నిత్య వ్యాపారం కలిసివస్తుంది. ఇచ్చిన డబ్బు తీరిగి రావడంలో కొంత ఆలస్యమైనా చేతికి అందుతుంది. ఆదాయం సంతృప్తిగా ఉంటుంది. వృత్తిల్లో అనుకూల ఘలితాలు ఉంటాయి. ఉద్యోగస్థులకు ఆఫీసులో తోచీవారితో చిన్న పాటి మనస్వర్థలున్నా అభికారుల ఆదరణ లభిస్తుంది. మంచివీరు సంపాదిస్తారు. అందరితో స్నేహంగా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తారు. ప్రయాణాలు వాయిదా పడతాయి. వివాహం పుభకార్య ప్రయత్నాలు అనుకూలిస్తాయి. సంబంధాలు మరింత బలపడతాయి.

వృషభం

ఈవారం అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఇంట్లో వాతావరణం బాపుంటుంది. ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. బంధుమిత్రులతో పసులు నెరవేరుతాయి. పరిచయాలు అనుకూలిస్తాయి. ప్రారంభించిన పసులలో కొంత ఆలస్యమైనా శ్రద్ధతో చేస్తారు. వ్యాపారం లాభదాయ కంగానే ఉంటుంది. ఉద్యోగ ప్రయత్నాలలో నసుగురి సహకారం లభిస్తుంది. రావలసిన డబ్బు కొంత అలస్యంగా చేతికి అందినా సద్గొయియాగం అవుతుంది. వృత్తిల్లో సంతృప్తిగా ఉంటారు. ఘుష్ట వాతావరణం తోలుతుంది. స్నేహం పెంచిందుతుంది. చదువులో అనుకూలత ఉంటుంది. ఆస్తుల వివాధాలు పరిష్కారమై, తద్వారా ఆదాయం పెరుగుతుంది. మంచి అలోచనలతో ముందుకు వెళతారు. సకాలంలో నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు.

మిథునం

ఇంటా బయటా సంతృప్తిగా ఉంటారు. అందరితో ఆలోచని వివిధ విషయాల పొందుతాడు. ప్రారంభించిన పసులు అనుకూల్చు సమయంలో ఘుష్టవుతాయి. ఆఫీసులో అభికారుల అంద దండుల లభిస్తాయి. రావలసిన డబ్బు కొంత అలస్యంగా చేతికి అందుతుంది. కొన్ని పసులలో జాప్యం జరుగవచ్చు. పుభకార్య ప్రయత్నాలు పిల్చిస్తాయి. ఇంటికి కావలసిన పస్తు పుస్తులను కొంటారు. ఉద్యోగ మార్పు ఉండవచ్చు. వ్యాపారస్తులకు అనుకూలమైన వారం. తల్లిదండ్రులు, అనుభవజ్ఞుల సలహాల అందుతాయి. సత్కారితాలు పొందుతారు. సమాజంలో గుర్తింపు లభిస్తుంది. ధార్మిక, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలపై మను నిలుపుతారు. ఆస్తుల విపయమంలో తగాదాలు పరిష్కారమవుతాయి. ఆరోగ్యం నయమవుతుంది.

కర్మాశికం

ఆఫీసులో అందరితో స్నేహంగా ఉంటా, పసులు నెరవేర్పుకుంటారు. తోచీ ఉద్యోగుల సహకారం బాగా లభిస్తుంది. ఉద్యోగంలో సంతృప్తిని పొందుతారు. వృత్తి, వ్యాపారాలు లాభదాయ కంగానే ఉంటాయి. పారిత్రామికవేత్తలకు సిబ్బంది సహకారం సంతృప్తిగా ఉంటాయి. అభికారుల అందరితో స్నేహంగా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తారు. వ్యాపారస్తులకు భాగస్సుములతో అవగాహన పెంపాందుతుంది. ప్రారంభించిన పసులలో అమ్మకోని ఆటంచాలు రావచ్చు. పట్టుడలతో, ఏకాగ్రతతో ముందుకు వెళతారు. ఆశ్చర్ష సమస్యలు ఎదురవుతాయి.

గుడి ఉమా మహాశ్వరశర్మ సిద్ధాంతి

ఎం.ఎస్., నిర్మల పంచాంగక్రత్త

స్నాతకంట, క్రౌదరాబాద్., సెం. 9885096295

కథ మెయిల్ : nirmalsiddhanthi@yahoo.co.in

సింహం

ప్రారంభించిన పసులు సంతృప్తిగా పూర్తి చేస్తారు. పూర్వ పెట్టుబడులకు ప్రతిపత్తం పొందుతారు. బంధుమిత్రులతో భర్యులు, వివాదాలు ఉండవచ్చు. ఆదాయం స్థిరంగా ఉండి, క్రమవే పెరుగుతుంది. సంతృప్తిగా ఉంటారు. వృత్తి, వ్యాపారాలు లాభసాటిగా కొన్సాస్టులతో సప్తంబంధాలు, వ్యాపార విష్టరణ ప్రయత్నాలు కొన్సాగుతాయి. వ్యాపారం పుభకార్య ప్రయత్నాలు అభికారుల అందరితో ఉన్నపూరికి అనుకూలం. ఆఫీసులో అభికారులతో సంతృప్తిగా ఉంటారు. పుభకార్య ప్రయత్నాలు ఘలిస్తాయి.

కన్కు

తలపెట్టిన పసులు సకాలంలో ఘుష్టవుతాయి. వ్యాపారం లాభసాటిగా ఉంటుంది. స్వయంపులు కొన్ని జబ్బిందులు ఎదుర్కొన్నా ఘలితాలు సంతృప్తిగానే ఉంటాయి. ఉద్యోగ ప్రయత్నంలో ఉన్న వారికి తాత్కాలిక ఘలితాలు ఉంటాయి. కొన్ని పసులలో అదఫ్షుం కలిసివస్తుంది. కష్టానికి తగిన ఘలితం కూడా ఉంటుంది. వృత్తాల్ఫులవల్ల ఇబ్బందులు ఉంటాయి. ఆశ్చర్ష పరిశీలించి కారణంగా ఉన్నత విద్యాయత్తాలు వాయిదా పడవచ్చు. సమాజంలో గుర్తింపు ఉండటం వల్ల అందరి పసూకారం లభిస్తుంది. పుభకార్య ప్రయత్నాలు అనుకూలిస్తాయి. పసులను ఏకాగ్రతతో, పట్టురలతో చేయాలి. నిర్ణయాలు జాగ్రత్తగా తీసుకోవాలి. రావలసిన డబ్బు ఆలస్యంగా చేతికి అందుతుంది.

తుల

పీటల విద్యా ప్రయత్నాలు అనుకూలిస్తాయి. ఇంటివాతావరణం సంతృప్తిగా ఉంటుంది. చదువులో విద్యాపులు నియామిస్తారు. ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు కలిసివస్తాయి. రావలసిన డబ్బు పొక్కించంగా చేతికి అందుతుంది. ప్రారంభించిన పసులు సకాలంలో ఘుష్టవుతాయి. రాజువు ప్రయత్నాలో గుర్తింపు ఉండటం వల్ల అందరి పసూకారం లభిస్తుంది. పుభకార్య ప్రయత్నాలు చేస్తారు. రాజువు ప్రయత్నాలు అందుతుంది. వ్యాపారాలు అందుతుంది. రాజువు ప్రయత్నాలు చేయడం వల్ల అనుకూలిస్తాయి. వ్యాపారాలు పొందుతాయి. నిర్ణయాలు జాగ్రత్తగా తీసుకోవాలి. రాజువు ప్రయత్నాలు చేయడం వల్ల అనుకూలిస్తాయి. వ్యాపారాలు పొందుతాయి.

వృశ్చికం

ఆదాయం స్థిరంగా ఉంటుంది. రావలసిన డబ్బు చేతికి అందుతుంది. మంచివారితో పరిచయాలు వాయిదా పడవచ్చు. భార్యాపీటలలతో సంతోషంగా గదుపుతారు. ఆలోచనలను సరైన పసులను ఆచారించు చేయడం వల్ల అందరితో చర్చించి పసులు చేస్తారు. ఏకాగ్రతతో పసులు చేయడం వల్ల అనుకూలిస్తారు. వృత్తి, వ్యాపారాలు బాధాయకంగా ఉంటుంది. వ్యాపార విష్టరణను వాయిదా వేసుకుంటారు. వ్యాపార భాగస్సుములతో చిన్నపోటి మనస్వర్థలు ఆవచ్చు. సమయస్థాంతో వాచిని పరిష్కరించుకుంటారు. పట్టురలతో పసులు చేస్తారు.

ధనుస్తు

ఆలోచించి నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. ఉడ్యోగస్తులు తోటి సిబ్బందితో స్నేహంగా ఉంటారు. సంతృప్తిగా పనులు చేస్తారు. అది కారులతో ఆభిప్రాయ భేదాలు రావచ్చు. అప్ప మత్తంగా ఉండటం మంచిది. అనవసరమైన ఖర్జలు ముందుకు వస్తాయి. రావలిన డబ్బు అలస్యంగా చేతికి అందుతుంది. ఆరోగ్యం పట్ల ప్రథధ చూపుతారు. గతంతో పోల్చే ఆరోగ్యం మెరుగుపడుతుంది. ఆర్థిక సమస్యల మూలంగా సర్టిఫాట్లు అవసరం పడడపుచ్చు. బంధువుత్రమలతో వివాదాలు తల్లితో అవకాశం ఉంది. ఆదాయం స్థిరంగా ఉన్నా, ఖర్జలవల్ల అవసరానికి చేతిలో డబ్బు లేకపోవడంతో కొంత అడ్డె ర్యానికి గరచ్చే అవకాశం ఉంది. నిర్ణయాలను సమయానుకూలంగా తీసుకోవాలి. వృత్తి, వ్యాపారాలలో లాభం ఉంటుంది.

మకరం

తలపెట్టిన పనులు సకాలంలో పూర్తి చేస్తారు. వృత్తి, వ్యాపారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. డబ్బు ఆలస్యంగా చేతికి అందినా పనులు పూర్తపుతాయి. వ్యాపార భాగాస్యాములతో స్నేహం పెంపాందుతుంది. వ్యాపారం లాభస్థాటిగా సాగుతుంది. ఉడ్యోగస్తులకు ఆఫీసులో అందరిం సహకారం లభిస్తుంది. వ్యాపార విష రణ ప్రయత్నాలు పలిస్తాయి. ఆస్తుల విషయంలో తగ్గాలు పరిష్కారమపుతాయి. ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. ఉత్సాహంగా పనులు చేస్తారు. వాహనాల వల్ల ఖర్జులు పెరిగినా పనులు పూర్తపుతాయి. వివాహిది పుట్టకార్య ప్రయత్నాలు పలిస్తాయి. గృహ నిర్మాణ పనులు చేపడతారు. పీల్లలు చదువులో రాజి స్తారు. ఉన్నతపాద్య యత్నాలలో సంతృప్తి లభిస్తుంది.

కుంభం

నలుగురికి సహాయపడే పనులు చేస్తారు. పిల్లలు చదువులో రాజీవిరు. ఉడ్యోగ ప్రయత్నాలు పాటికంగా ఫలిస్తాయి. ఆఫీసులో తోటి వారితో చిన్నపాటి మహస్వర్ణలున్న అభికారుల ఆదరణ లభిస్తుంది. సమస్యలను అధిగమిస్తారు. అందరితో స్నేహంగా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తారు. బంధువుత్రమల సహకారం లభిస్తుంది. సమాజంలో గౌరవ మర్యాదలు ఉంటాయి. రావలిన డబ్బు కొంత చేతికి అందుతుంది. సుభకార్యాలవల్ల ఖర్జులు పెరుగుతాయి. సర్టిఫాట్లు అవసరం పడడపుచ్చు. అనాలోచిత నిర్ణయాలతో ఇబ్బందులు ఉంటాయి. భార్యాపీల్లలతో సంతోపంగా ఉంటారు. కళాకారులకు సమయం కలిగివస్తుంది. వ్యవసాయాదారులకు అందరిసహకారంతో దిగుబడి సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది.

మీనం

రావలిన డబ్బు అందుతుంది. కొత్త పనులు ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. కష్టానికి తగిన ప్రతిఫలం ఉటుంది. పూర్వ పెట్టుబడుల మూలంగా లాభాలు ఉంటాయి. రాజీయి, కోర్టు వ్యవహారాలలో పలితాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. ప్రయాణాలు కలిగివస్తాయి. ఆదాయం పెరుగుతుంది. వ్యాపార లాభస్థాటిగా ఉంటుంది. వ్యాపార భాగస్థాములచ్చు సదవగాహన ఉంటుంది. సంయుక్త నిర్ణయాలతో ముందుకు వెళతారు. మంచి ఫలితాలు పొందుతారు. ఇంటాబయటా సంతృప్తిగా ఉంటారు. సమస్యలను వర్ణలద్వారా పరిష్కరించుకుంటారు.

లెదర్.. బెఫికర్!

మా, హ్యాండ్బ్యూగ్, బెల్ట్, పర్స్, జాకెట్స్.. ఇలా ఎన్నో రకాల వస్తువులను లెదర్తోనే తయారు చేస్తారు. కానీ, మనం వాటి శుద్ధత గులించి పెద్దగా పట్టించుకోం. ఘనితంగా బ్యాక్సీలియా, ఘంగెస్ చేలపెటియి కొన్నిసార్లు చర్చ సమస్యలూ వస్తాయి. ముఖ్యంగా ఈ కరోనా సమయంలో వస్తువులను ఎంత శుద్ధంగా ఉంచుకుంటే అంత మంచిది. అందుకు రకరకాల మార్కులు..

టూతీ బ్రెవీ

దుమ్ము, ధూఛి పట్టిన వస్తువులను కడికితేనే పుత్రమవుతాయన్న దాంట్లో నిజం లేదు. ఇంట్లోని పొత టూతీ ఇమ్ లేదా డెడల్యాచీ పట్టుపుర్ణ హాయుర్ ఇమ్పెతో లెదర్ వస్తువులను క్లీన్ చేసు కోపుచ్చు. మూలల్లోని దుమ్మును సులువుగా తీసేయుచ్చు. అలాగని ఇష్టమొచ్చినట్లు రుద్దితే లెదర్ చిరిగిపోయే అవకాశం ఉంది.

ఎరేజర్స్

ఆన్డ్రోస్టోలో లెదర్ ఎరేజర్స్ అందుబాటులో ఉన్నాయి. తోలు పుస్తువులపై ఏర్పడే మరకలు, మచ్చలను తోలగించేందుకు ఇప్పి ఉపయోగపడతాయి. పీటితో ఎలాంటి నష్టం జరగదు. మరీ చిన్నచిన్న మరకలక్కెతే పెన్సీల్ ఎరేజర్ను కూడా వాడిమ్చు.

వైట్ వెనిగ్రె

మా లేదా బ్యాగ్స్‌పై పడిన మొండి మరకలు అంత సులువుగా పోవు. అందువల్ల చాలామంది వేడినీక్లో ముంచడం, ఇమ్పెతో రుద్దడం పంచి చేస్తారు. అలా కాకుండా, వైట్ వెనిగ్రెతో మొండి మరకలక్కెతే చెప్పుకొని గెర్ పోసి, కాటన్ బట్టెలో రుద్దాలి. మరక పోయే వరకు అలాగే రుద్దుతూ ఉండాలి.

టాల్యూమ్ పోడర్

లెదర్ వస్తువులపై ఏడైనా ప్రవర్తన పడ్డుప్పుడు, ముందుగా తడి ఆరిపోయేలా చేయాలి. వెంటనే టాల్యూమ్ లేదా టీప్పుయ్ పోర్కెతో అడ్డాలి. తర్వాత దానిపై టాల్యూమ్ పోడర్ చూట్లు వెళ్లాయి. ప్రమాదాలు ఇప్పుడు చేయాలి. నీక్కతో కడికితే లెదర్ వస్తువుల రంగు మారిపోవచ్చు.

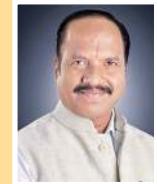
ప్రాటిష్టివ్ స్టేప్

లెదర్ వస్తువులను ఎక్కువ కాలం కాపాడుకోవడానికి మార్కెట్లో ప్రాటిష్టివ్ ప్రేస్ అందుబాటులో ఉంది. జాటెట్స్, ఘాల్పై మరకలు, దుమ్ము పడిన ప్పుడు వెంటనే ప్రేస్ చేసుకోవచ్చు. దీనివల్ల తోలు వస్తువులు ఎక్కువోజులు మన్నికా, అందంగానూ ఉంటాయి.

వాస్తు

సుదాల సుధాకర్ తేజ్
suddalavasthu@gmail.com
Cell: 7993467678

కించి పోర్ట్‌న్లో, తూర్పులో పూర్వాలు వాలు వదిలి పడమర భాగం మొత్తం బెడ్రూమ్ వేసుకోవచ్చా?

లేదంటే అఫీన్ పెట్టుకోవాలా?
• బట్టి సువిత, మేడిపల్లి

ఇల్లు వాడకాన్ని బట్టి దాని విభజన మారుతుంది. ప్రజాప్రతినిధులు, పైద్యులు, లాయర్లు వారివారి వ్యవ్హరణలకు సంబంధించిన అవసరాల మేరక గృహా నిరాణణం చేసుకోవాల్సి వస్తుంది. తమను కలవడానికి వచ్చిన వారు కూర్చోవడానికి కింది పోర్ట్‌న్లో పెద్దహాలు ఏర్పాటు చేసుకుంటా ఉంటారు. లాయర్లు క్లయిం ట్స్తో మాట్లాడటానికి, డాక్టర్లు యేసేపుంటను మాడ టానికి ప్రత్యేక గది కట్టుకోవచ్చ. కానీ, మీరు పడకగది అంటున్నారు. పూర్తి గృహానికి సంబంధించిన హోలు, బెడ్రూములు, కీచెన్ షైఫ్రోన్లో విభజన చేసుకున్న పునరు, కింది పోర్ట్‌న్ను ఏవిధంగా వైశ్వాసించుకోవచ్చ. మీరు అనుకున్నట్టుగా హోలు వెనుక గదిని 'ముఖ్యమ్మల్గా వాడుకోవచ్చ'. అది మీ అవసరాన్ని బట్టి ఉంటుంది. ఎలా వాడుకున్నా తప్పులేదు.

మెట్లు 'ల్యాండింగ్' ఇంటిపారు దాటి వెళ్లవచ్చా?

● జ.సంకర్, మెట్లపల్లి

చుట్టూ ఖాళీ వదిలి ఇల్లు కెపుతన్నప్పుడు మెట్లు పోడపు గృహం మధ్యభాగాన్ని దాటి (తూర్పు లేదా ఉత్తరం) ముందుకు వస్తే.. ఆ మెట్లు ల్యాండింగ్ ను పడమరలో గానీ, దక్షిణంలో గానీ పదినిస్త ల్యాండింగ్ కోసం ఇంటుకోవడం హోపం కాదు. అయితే, దక్షిణం పడమర కాంపోండ్సు దాటి బయటకు వెళ్లవద్దు. మన గృహం పడ్డులోనే ల్యాండింగ్ ఇమిడి ఉండాలి. అలాగే ల్యాండింగ్ మీద కట్టే రేలింగ్ (పిట్టుగోడ) ఇంటి ఉత్తరం గోడపారుకు సమానంగా రావాలి. మెట్లు ఉత్తర-వాయవ్యంలో వేసిన పుడు, మెట్లు తూర్పు-ఆగ్నేయంలో వేస్తే ఆ ల్యాండింగ్ మీద రేలింగ్ తూర్పు గోడపారుకు వచ్చేలా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ల్యాండింగ్ బయటకు వెల్లినప్పుడు ఇలాంటి జాగ్రత్తలు అవసరం అవుతాయి.

ఇంటికి పడమర-దక్షిణం వైపు 'సూర్య' (వాడని బాల్ష్టీ) తప్పకుండా వేయాలా?

● బ్రాంతు రాజమణి, ప్రైపరాబాద్

ఇంటిమీద స్టోట్ వేసేటప్పుడు, కింది గోడల కన్నా ఎక్కువగా ఉండేలా నిర్మించడం పరిపాటి. వాడని దిశలో అయినా కనీసం ఆరు అంగూహల నుంచి రెండు అడుగుల స్నాబు వేయాలి. మనం పాత గృహపులను పరిశీలిస్తే పెంకులో కూడిన కప్పులు ఇంటి గోడల కన్నా కొఢిగా బయటకు విస్తరించి ఉండటాన్ని గుమనించవచ్చు. ఇంటి కప్పు (స్టోట్) డబ్బా మూతలూ గోడలకు సమానంగా వేయడం వల్ల ఎండ, వాన నుంచి రక్షణ లభించదు. తూర్పు, ఉత్తర దిశల్లో బాల్ష్టీలు పెద్దగా వేసుకొని, పడమర, దక్షిణ దిశల్లో కప్పును పెంచక పోతే ఇంటి 'బ్యాల్ష్టీస్'. కూడా దెబ్బుతీంటుంది. వాస్తులో గృహ సంబంధమైన 'ఇంజినీరింగ్ విధానం' కూడా ఇమిడి ఉంటుందని మరువకూడదు.

కూతురు, లభ్యదు మా ఇంటి పైపోర్ట్‌న్లో నివాసం ఉండకూడదని చెబుతున్నారు! నిజమేనా?

● రాంప్రదీష్, జగిత్తాల్

'మనమను' బట్టి మాటలు' చెబుతుంటారు. అవన్నీ శాస్త్ర వచనాలు అనుకోవద్దు. పెద్దవాళ్లు అనగానే చాలామందికి ఎత్తుకు సంబంధించి భావన కలుగుతుంటుంది. కానీ, గృహాంలో భూమిని ఆధారంగా చేసుకొని పెద్దవాళ్లు నివాసం ఉండటంలో పెద్దతనం ఉంటుంది. మీరు.. మీ అల్లుడు, కూతురు కోసం ఇంట్లో ఏ పోర్ట్‌న్ కేటాయించినా ఇబ్బందిలేదు. అలాగని యజమానిగా మీరు కింది పోర్ట్‌న్ ప్రాంగులకోవాలి. కొడుకొనా, అల్లుడైనా మీరు కుటుంబ యజమానిగా ఉన్నప్పుడే వాళ్లంతా తోడయ్యారు. కాబట్టి, కేటాయింపులో మీరే (కుటుంబ పెద్ద) ప్రధానం. అంతేకానీ, అల్లుడైని గౌరవించాలని మీరు ఉంటున్న పోర్ట్‌న్ భాషా చేయాల్సి పనిలేదు. మీ ఇంటి పైపోర్ట్‌న్లో దోషాలు లేకుండా చూసి వాళ్లకు అప్పించండి.

మీ ప్రశ్నలు పంచాష్టిన చిరునామా

‘బతుకమ్మ’, నమస్తే తెలంగాణ బినపల్లిక,

ఇంటి.నం: 8-2-603/1/7,8,9, కృష్ణాపురం. రోడ్ నం: 10,
బంజారాపొల్, ప్రైపరాబాద్ - 500034.

క్యాన్సర్ విజయం

గత కొడ్డికాలంగా మన ఆహారంలో పాశ్చాత్య అలవాట్లు కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తున్నాయి. పిజ్జలు, బగ్గర్లు, డైట్రోన్లు సర్పసాధారణం అయిపో యాయి. వెన్న, మాంసం లాంచివి లేకుండా వారం గడవడం లేదు. ఇది జీవ్రప్యవ్యవస్థ చేసే అంటున్నారు పరిశోధకులు. Cell Host & Microbe అనే జర్నల్లో ప్రచురించిన నివేదిక ప్రకారం... చెక్కర, కొప్పు అధికంగా ఉండే ఆహారం తీసుకోవడం వల్ల మన జీర్ణశయం లోని పడవ్ సెన్ట్, పమ్మాన్ సెన్ట్ అనే ముఖ్యమైన కణాల వ్యవస్థ దెబ్బతింటుందట. దీనివల్ల Inflammatory bowel diseaseతో పాటు హెగలకు సంబంధించిన అనేక సమస్యలు తలెత్తుతాయి. ఒకప్పుడు పాశ్చాత్యాలో లకు పరిమితం అయిన ఈ అనార్టోగ్యాలు, వారి ఆహారాన్ని అనుకరించే వారిలోనూ కనిపించడం బాధకరం. నాలుగు వందల మంది అలవాట్లను, వారి జీర్ణశయంలోని కణజాలాన్ని పరిశీలించిన తర్వాత తేల్విక విషయమిది. దీన్ని రుజువు చేసుకోవడానికి ఎలుకల మీద కూడా పరిశోధన చేశారు. వాటికి చెక్కర, కొప్పు అధికంగా ఉన్న ఆహారాన్ని సమృద్ధిగా అందించారు. ఘలితం!

పాశ్చాత్య ఆహారంతో సమస్యలే

పోల్ జాతీయ

■ క్యాన్సర్... పేరు విన్నా
కూడా భయపెట్టే రోగం. ఏటా లక్షల మంది ఈ మహామార్గి కారణంగా ప్రాణాలు కోల్పుతున్నారు. రేడియో పన్, కిమోథెరపీ లాంటి ఆధునిక చికిత్సలు అందుబాటులో ఉన్నా... వాటికి దుష్పలితాలు కూడా ఎక్కువే. ఒంట్లో క్యాన్సర్ కణాల వేగంగా విస్తరిస్తున్న సందర్భాలలో, ఈ చికిత్సల ప్రభావం అంతంతమాత్మమే! ఇలాంటి పరిశీలనల్లో ఓ తీవీ కుబరును వినిపిస్తున్నారు మినిసోటా విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధకులు. మన శరీరంలోకి ఏదైనా లోగారకం చేసి నప్పుడు, టీ-సెల్స్ వాటికి వ్యతిరేకంగా పోరాడతాయి. కానీ క్యాన్సర్ కణితులు గిఫ్ట్సెసినప్పుడు, వాటిని ఎదుర్కొచ్చంలో టీ-సెల్స్ ఇబ్బందిపడతాయి. ఈటిలోకి జారిపోయినట్టు నిస్పత్తువగా మారిపోతాయి. అయితే ఈ టీ సెల్స్ లోని 'Cytotoxic T cells' అనే కణాలను కాస్త బలోవేతం చేయగలిగితే, అలి ఎంతటి కేస్ట్రో కణితుల వైనా నిర్విర్యం చేయగలవని కసుగొన్నారు శాస్త్రవేత్తలు. ఇమ్మూన్ డెరాఫీగా పిలుస్తున్న ఈ చికిత్సతో లక్షలమంది రోగులకు ఉపశమనం లభించే అవకాశం ఉంది.

■ బధిరులకు సుభవార్త

బధిరులకు సుభవార్త అనుమతి కొని ఉన్నాయి. ప్రాణాలు, కుటుంబాలు, సామాజిక సంస్థలు అంతాలు విప్పాడు చేసిన ప్రాణాల విప్పాడు అనుమతి కొని ఉన్నాయి. వెన్న, మాంసం లాంచివి లేకుండా వారం గడవడం లేదు. ఇది జీవ్రప్యవ్యవస్థ చేసే అంటున్నారు పరిశోధకులు. Cell Host & Microbe అనే జర్నల్లో ప్రచురించిన నివేదిక ప్రకారం... చెక్కర, కొప్పు అధికంగా ఉండే ఆహారం తీసుకోవడం వల్ల మన జీర్ణశయం లోని పడవ్ సెన్ట్, పమ్మాన్ సెన్ట్ అనే ముఖ్యమైన కణాల వ్యవస్థ దెబ్బతింటుందట. దీనివల్ల Inflammatory bowel diseaseతో పాటు హెగలకు సంబంధించిన అనేక సమస్యలు తలెత్తుతాయి. ఒకప్పుడు పాశ్చాత్యాలో లకు పరిమితం అయిన ఈ అనార్టోగ్యాలు, వారి ఆహారాన్ని అనుకరించే వారిలోనూ కనిపించడం బాధకరం. నాలుగు వందల మంది అలవాట్లను, వారి జీర్ణశయంలోని కణజాలాన్ని పరిశీలించిన తర్వాత తేల్విక విషయమిది. దీన్ని రుజువు చేసుకోవడానికి ఎలుకల మీద కూడా పరిశోధన చేశారు. వాటికి చెక్కర, కొప్పు అధికంగా ఉన్న ఆహారాన్ని సమృద్ధిగా అందించారు. ఘలితం!

ఇంతకుముందే, చెప్పుకున్నట్టు వాటి పనెత్ సెన్ట్, ఇమ్మూన్ సెన్ట్లో దారుణ మైన మార్పులు కనిపించాయి. అద్భుత వశాత్మకాలు... ఈ అలవాట్లను సరిచెస్తు కుటీ, మన కణజాలం మళ్ళీ ఆరోగ్య వంతం అవుతుందని కూడా తేలింది. ఇక మనఁ చూయాల్సిని!

బధిరులకు సుభవార్త

సహేంద్రియానాం

సమయం ప్రాధానం అన్న మాట అర్థస్తుమే! నిజానికి ఇంద్రియాలలో ఏ ఒక్కటి లోటుగా మారినా, జీవితం వ్యధారితం అవుతుంది. పుట్టుకుతోనే విని కిడి సమస్య ఉన్నవారు, మాటలు నేర్చుకోవడంలోనూ ఇబ్బంది పడతారు. అందుకనే ఇప్పుడు వినికిడి లోపానికి సంబంధించిన ఓ పరిశోధన వినసాంపుగా మారింది. మన చెవి బయట కనిపించే వ్యవస్థ ఎంత ముఖ్యమో, లోపలి చెపి (ఇన్సర్ ఇయర్) కూడా అంతే కీలకమని తెలిసిందే! లోపలి భాగాలలో ఉండే otoferlin అనే ప్రాణీలో లోపాలే వినికిడి సమస్యకు కారణం అవుతున్నాయని గ్రహించారు శాస్త్రవేత్తలు. ఈ లోపాన్ని నరిద్దించేందుకు అగోవ్ స్టేట్ విశ్వవిద్యాలు శాస్త్రవేత్తలు ఓ పరిశోధన చేశారు. మానవ కణజాలానికి అతి సమీపంగా ఉండే జీబ్రా చేపల మీద ఈ పరిశోధన కొనసాగించారు. వాటి otoferlinలో చిన్పాటి మార్పులు తీసుకులావడం వల్ల వినికిడి సమస్యను సరిచేయగలిగారు. భారతీయ మూలాలు కలిగిన ఆయుషీ మన్సంద ఈ పరిశోధనలో కీలకపాత పోషించడం గమనార్థం.

వీన్ పెట్టాడ్దా!

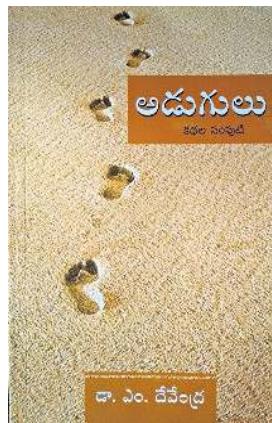
సాధారణంగా కండరాలకు దెబ్బ తగిలినప్పుడు ఉపశమనం సంస్థలు ప్రాపులు... గాయం మీద వీన్ పెడుతుంటారు. ఆట మైదానంలో అయితే తరచూ ఈ పడ్డతిని పాటిస్తారు. ఆటగాడు గాయపడిన వెంటనే, ఎన్వ్యూట్రోటోసిధ్యమైన పోతాలు సహార్పులు. దీని వల్ల ఉపశమనం సంగతి అలా ఉంచితే, దీర్ఘకాలిక సమస్యలు పస్తాయంటున్నారు జపాన్కు చెందిన కోబె విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధకులు. వివిధ జీవుల మీద ప్రయోగాలు చేసిన తర్వాత వీట్లు తేల్చిన విషయం ఏమిటంటే... కండరాల గాయాలకు బెన్ తాకించడం వల్ల, గాయం మానే సమయం పెరిగిపెతుందట. గాయానికి బెన్ తాకించడం వల్ల, 'మూర్కో ఫెంగెస్' అనే కణాల ఈ గాయాలలోకి చేరుకోవడం కష్టంగా మారుతుంది. ఘలితంగా, ఆత్మాలిక ఉపశమనం కలిగినా, గాయం మానేందుకు మరింత కాలం పడుతుంది.

అడుగు జాడలు

రోజూ ఉదుయించే సూర్యుడే అయినా ఏడో కొత్తదనం. రోజూ నడిచే దార్శనా అయినా ఏడో ఉత్సవం...’ అర్థాదై సందర్భాల్లో మాత్రమే ఇలాంటి అనుభూతి కలుగుతుంది. కథలు వదివే ఉప్పుడు పారకుడికి కూడా ఇలాంటి భావన కలిగిందటే వాటిలో ఏడో మాత్రు ఉన్నట్టు బావిం చాలి. ‘అడుగులు’ కథలు ఇలాంటి అనుభూతినే కలిగిస్తాయి. కథావస్తువు ఎంచితలో ఛైవిధ్యం, కథ నంలో సరళత విచిని ప్రత్యే కంగా నిలిపాయి. వివిధ కథల్లో రఘుయించ ఎంచకున్న సందర్భాలు, అందులోని ప్రదేశాలు పారకులకు మరింత కన్నె అవుతాయి. తెలంగాణ మలించ ఉద్యమ గాఢతను తెలిపే ‘గురి తప్పాద్యు’, దహితుల జీవిత రాతను మార్చే ‘సంకల్పం’ కథ ఆకట్టుకుంటాయి. ‘కొత్త పల్లి’ కథ యిషటకు స్వార్థాని స్టుంది. ‘సారుమణి’ యిష స్టుంది.

అడుగులు

కథల సంపుటి

రచన: డా॥ఎం. దేవేంద్ర
పేజీలు: 110, వెల: రూ.120
ప్రతులకు: ప్రమయు పుస్తక కేంద్రాలు

టైపు ఆదర్శాలను తెలియజేస్తుంది. ఇలా 11 కథలు పదకొండు విభిన్న కోణాలను, జీవితాలను స్పృశిస్తూ సందేశాన్ని స్తాయి. వేదవారి హృదయాలు, మధ్యతరగితి స్వభావాలు, పల్లె పరిమణాలు, పట్టు పోకటలు ఇలా ఎన్నో సందర్భాలు, సన్నిఖేసాలు జీవితంలో ఎక్కడో తారస పడినట్టగా అనిపిస్తుంది. రఘుయితి దేవేంద్ర వివిధ సందర్భాల్లో రాసిన ఈ కథలు అమలోని రఘనాశ్చక్కి మె(మ)చుటుకల్లా కనపిస్తాయి. వాటన్నిటేనీ ‘అడుగులు’గా సంకలనం చేసిన తీరు బాగుంది.

మంచు ముత్యాలు

తెలుగును అలింగనం చేసుకున్న ఉర్రూకు వహ్యాలు, ముక్కియాలు బెబుతుంటారు. ఉర్రూకు పరిమళం తెలుగు గంధానికి తావి అద్దింది. ఉర్రూకు పదసంపద మాత్రమే కాదు, సాహితీ ప్రక్రియలు పైతుం తెలుగులోకి వచ్చి ఉభయుభాషలోనూ ప్రత్యేకంగా నిలిచాయి. గడ్డి పరకలపై మంచు ముత్యాలను పొగె హేమంతంలో ఆసాంతం ప్రకృతి కాంత పరపతిస్తూనే ఉంటుంది. సాహితీ ప్రక్రియల్లో గజ్జెన్ని సౌందర్యం కూడా అలాంటిదే.

ఉర్రూముంచి తెలుగులోకి తొంగి చూసిన గజ్జెన్ని రుచి మరింత సోయాలను సంతరించుకున్నది. ‘సను చేరెను గాలి కబురు.. తీరానే ఉన్నావని, మది సందడి చేసిందే.. భారాన్నే తీర్చానిని!’ ఈ భావాత్మక పంక్కలు ‘హేమంత తుపారాల్స్’, తెలిమంచు తెరల్లా అనిపిస్తాయి. ‘అ మృంతే అనురాగం.. విరజాజల పరిమళమే, అమృంతే అసుబంధం.. లేతీగల సున్నితమే..!’ అమృ గొప్ప దూసి చాచే ఈ వాక్యాలను ఆద్రంగా పలికితే అమృందనంలోని

హేమంత తుపారాలు (గజ్జెన్న)

రచన: డా॥ గడ్డం శ్యామల
పేజీలు: 136, వెల: రూ.150
ప్రతులకు: నవోదయ బుక్స్ ప్రోఫెసర్, కాచిగూడ
books.acchamgatelugu.com

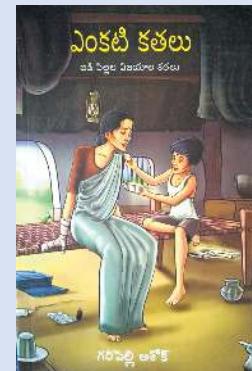
కమ్ముదనం అనుభూతి లోకి వస్తుంది. అంత్య ప్రాసలు, మరెన్నో నియమాలకు లోబడి రూపు దిద్దుకునే గజ్జెన్న లోతైన భావాలను పలికిస్తాయి. అలాంటి గజ్జెన్న ముత్యాలను తావి రఘుయితి గడ్డం శ్యామల. భావుకతకు పెద్దమీలి మేస్తూ ఆమె రచించిన ‘హేమంత తుపారాలు’ 81 గజ్జెన్న సమాపరం.

బుక్ పెల్ప

ఎంకటి కతలు

(బడిపిల్లల విజయాల కతలు)

రచన: గరిపెల్లి అశోక్
పేజీలు: 56, వెల: రూ.80
ప్రతులకు: 94417 01088,
98496 49101

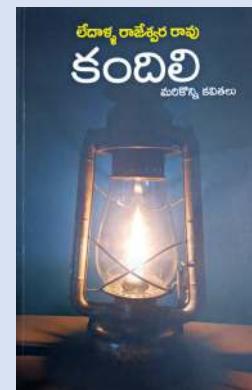
కథలు కవితలు

రచన: సంతోష్
పేజీలు: 32 వెల: రూ.50
ప్రతులకు: 85588 99478

కందిలి

మలకొన్ని కవితలు
రచన: లేదాళ్ళ రాజేశ్వర రావు
పేజీలు: 184 వెల: రూ.100
ప్రతులకు: 94418 73602

'ఆడపెల్ల'ను ఆకాశానికి
ఎత్తుకున్నా.. ఆమెహై చిన్నచూపు
కొనసాగుతూనే ఉంది. వనిలో
ప్రతిథను చాటుతున్నా.. చాటు
మాటున అవమానం జరుగుతూనే
ఉంది. 'ఆడపెల్ల' శాపం కాదు.
ఇంచీచీపం' అంటూ ఆటోలో
తిరుగుతూ అవగాహనకల్పిస్తున్నది
ఓమత్తబృందం.

'ఆడపెల్ల' మాటివేషన్!

పూర్వాలోని అశోక యూనివర్సిటీ విద్యార్థులు.. ప్రీతా దత్త, అనుశ్రీ రాయ్ శర్మ, పాల్ కురియ్య్, వెంకట్ తప్పనీ, విదుర్ సిగ్గ్. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క ప్రాంతమారు. ఒక్కే భ్రాంచ్ కూడా కాదు. కానీ సామాజిక భాధ్యత స్నేహితులుగా మార్గింది. చాలా సార్లు లాగ్ ట్రైక్సుల వెళ్లాము. ఎక్కడికి వెళ్లినా ప్రజల జీవన విధానపై ప్రాజెక్టు రూపొందించేవారు.

అవనికి వెలుగు

సరదాగానే ప్రారంభమైన ఆ ప్రయాణం ఎన్నో ఆలోచనలను ఆపిష్టరించింది. సమాజం లోని వాస్తవ పరిస్థితులను మాని చలించిపో యారు. ఆడపెల్లల స్థితిగతులు కన్నీళ్ల పెట్టించాయి. దేశం ఇంతా అభిభూతి చెందిందని చెప్పుకొంటున్నా భ్రాంచ్ పూర్తులు, బాల్య వివాహాలు, పరిష్కార వేదింపులు, లైంగిక దాడులు ఎందుకు జరుగుతున్నాయి? అనే ప్రశ్న మొదలైంది. పేదరికం, నిరక్తాస్యక వీటికి కారణాలని అర్థం కావడానికి ఎంతో సమయం పడ్డలేదు. అంతే, దేశమ్యాప్త పర్యాటనకు శ్రీకారు చుట్టూరు. పట్టిపల్లీలో, వీధి వీధిలో 'ఆడపెల్ల అపారిషెన్ వెలుగు' అనే సంచేరం ఇస్తున్నారు. పేదరికంలో మగ్గుతున్న ప్రజలకు అడజన్సు గొప్పదనం గురించి అవగాహన కల్పిస్తున్నారు. క్యాంపస్లలో చదువుతానే, సేవా కార్యక్రమాలు చేస్తుండటంతో సమాజం పట్ల వీరి బాధ్యత ప్రశంసలు అందుకొంటున్నది.

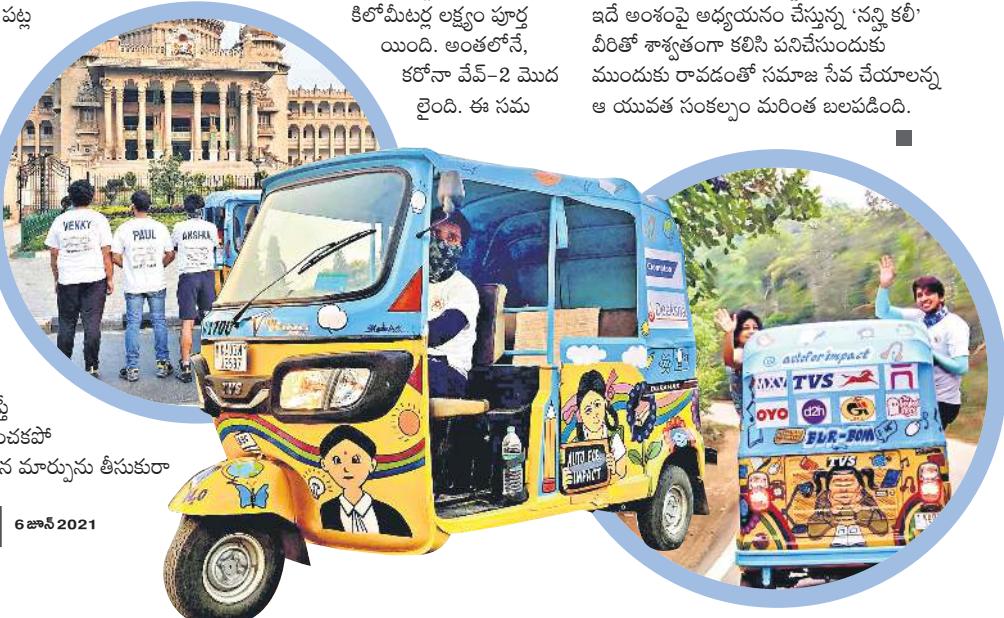
అటో ప్రయాణం

'ఆడపెల్లలకు చదువు' దీనాదమే తొలి ప్రాధాన్యాగా చెంగళారు నుంచి 'అవగాహన యాత్ర'ను ప్రారంభించారు. ఇందుకోసం ఒక అటోను తీసుకున్నారు. కార్లలో, బస్సుల్లో వేళ్లి చెప్పే సామాన్య ప్రజలు స్నీకరింజకపో వచ్చు. వారిలో కవిత్వమైన మార్పును తీసుకురా

యంలో ఇంట్లో టీవీ చూస్తా కాల్ఫేరుం చేయడం కాదు.. ప్రజలతో ఉండటం మంచిదని అనుకున్నారు. ఒకప్పు ఆడపెల్ల జీవితం గురించి వైపున్న కల్పిస్తూనే, కోసా మహామార్గిని ఎలా ఎదుర్కొచ్చో అవగాహన కలిప్పున్నారు. ఆడపెల్లల పట్ల వివక్ష అనేది కరోనా కంటే ప్రమాదమైనదని పొచ్చగిస్తున్నారు. అలా 1000 కిలో మీటర్లు అనుకున్న ప్రయాణం 1700 కిలో మీటర్లు దాటి ముంబై చేరుకున్నది. రెండో పర్యాటనలో భాగంగా మరో లక్ష్మాన్ని ఎంచుకునేదుకు సిద్ధం అప్పుతున్నారు.

అనూహ్య స్పూండన

అటో యాత్రకు మంచి స్పూండన లభించింది. 300ప్లా కాల్ఫేర్ కమెనీలు విరాళాలు ఇస్తేందుకు ముందుకొచ్చాయి. దాదాపు 30 లక్షల రూపాయల నిధి పోగయ్యాంది. ఈ మొత్తంతో 'ఆడో' ఫర్ ఇంపాక్ట్ యాత్ర కొనసాగిస్తూనే సామాజిక మాధ్యమాల వేదికా కూడా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు. ఇప్పటివరకు 450 మందికి ప్లో అమ్మాయిలను పొరాలల్లో చేరించగలిగారు. వారి చదువు పూర్తయిన తర్వాత, ఉపాధి అవకాశాలు కల్పిస్తామని పులు కమెనీలు పోమీ ఇచ్చాయి. 1996 నుంచి ఇదే అంశంపై అధ్యయనం చేస్తున్న 'న్నీ కలీ' వీరితో శాశ్వతంగా కలిసి పనిచేసుందుకు ముందుకు రావడంతో సమాజ సేవ చేయాలన్న ఆ యువత సంకల్పం మరింత బలపడింది.

ప

ద

క

ల

క

అడ్డం

1. లోహస్త్రీ కాల్చే నిష్పుల గుంట (3)
3. జామతో చావరము (4)
7. జల్లించే పనిముట్టు - అటుగా (3)
8. వాడుకలో అమృతవల్లి డాపుడుత్తం (4)
10. వనంతో స్ట్రీ (3)
12. రెండు జానల కొలత (2)
14. చివర; కడ తేర్చడం (2)
15. హల్లుతో రాయి తొలిచే పనిముట్టు - అటుగా (2)
16. క్రీస్తు జనని (3)
17. దారితప్పిన యాచకుడు (3)
18. జబ్బు (3)
19. ఘనము కానిది - వెనకనుండి (3)
22. ఏప్పుసతి (2)
23. చండమామలో సగం (2)
24. ఉత్తరం (2)
25. ఓర్ను (3)
27. ప్రేమ (3)
29. బహిష్మరణ (2)
30. సమవర్తి లోకం (3)
31. బ్రాహ్మ అఫ్ వాలి (4)
33. సూర్యచంద్రుల చుట్టూ ఏర్పడే వలయం - అటుగా (5)

1		2	*	3		4	5	*	6
	*	7			*	8		9	
10	11		*	12	13	*	*	14	
15		*	16			*	17		
*	18			*	19	20		*	
21	*	*	22		*	*	*	23	
	*	24		*	*	25	26		*
27	28		*	29		*	*	*	*
30		*		*	31			32	
*		*	33				*		

నిలవు

1. పంట కోసే పనిముట్టు (4)
2. పంట నాశని ఈ కీటకం (3)
3. జాసపదాలతో పేరుగాంచిన సీత, అనసూయల ఇంటిపేరు (4)
4. తెలివి (2)
5. శిల వంటిది (2)
6. “- - - - రఘుకుల సోమా!” (6)
9. ఈ పక్కి అరిస్తే అరిప్పమట (3)
11. నిష్పున కమ్మన బూడిద (3)
13. వేగము (3)

16. తలతో అనబు విషయం (4)
17. బాణామతి ఒక - - విద్య (2)
20. పనికోసం మరో ఊరు వెళ్డడం (3)
21. కిందమండి దండం పెట్టాలి! (4)
23. సిగ్గు; అభిమానం (2)
24. జ్యోతిషుం వంటిదే (3)
26. దుర్గాదేవి (4)
28. మృత్యువు (3)
29. కాంతి (3)
31. మద్యం (2)
32. పని ఎగ్గిటడం! (2)

పర్యాయమణం బాగుపడాలంటే.. ఉద్యమాలో, పోరాటాలో చేయాల్సిన పసేదు.

మనల్ని మనం మార్పుకుంటే చాలు. మన జీవనశైలిని సలచేసుకుంటే చాలు.

నిర్వహణ: విశ్రజ్జ

గతవారం సమాధానాలు													
1	2	3	*	పు	3	చ్చ	కు	4	డు	5	*	కో	6
ఆ	చూ												
కు	డౌ	*		సా ⁸	ధ్వ	*		చే ⁹	టు	*		టి	
*	ము	10	లా	రం	*		వ	లు	వి	*		వి	
12	రా	టి	*	గి	*		13	ధై	డు	*	14	ము	ద్వ్య
జ	*	ముం	*	సా	రా	*		కు		రు	లు		
సూ	*	18	త్త	ని	వి	*	19	ఊ	బ	*	*		
20	యం	21	*	*	22	త్రీ	23	లో	క	సం	24	చా	25
*	సు	26	ర	సం	*	ల	*	*		28	ము	ది	
29	వి	*	జ	*	*	కం	31	ది	*	32	రం	పం	
33	ము	ని	పు	స్వం	*	34	వి	రి	*	*	*		

1	2		
3			4
5		6	
	7		
8			

1	2	3	4
3		సం	సు
5	ఇ		థ
ర		బూ	శ్ర
ఈ	కా	పు	రం

సిసమా పజిల్

1. ఈ మధ్య విడుదలైన ‘- - - బండి’ (3)
5. నాగలిని గుర్తుచేసే నాటి నటి, నర్తకి (2)
6. ‘చిత్రం’ దర్శకుడు (2)
8. చిరంజీవి చిత్రం ‘ఆలయ - - -’ (3)

నిలవు

2. మహేష్మభాబు చిత్రాల్లో ఒకటి (2)
3. వంశీ దర్శకత్వంలో వచ్చిన ఒక చిత్రం (3)
4. మద్యాలో సపరిస్తే సూర్య సటించిన చిత్రం (3)
7. ఈ హిందీ నటి అలనాటి మన పుష్పవల్లి కుమారై (2)

చిట్టె కథ

స్వాగతం

కడచూపునకు
ఎవరూ రాలేదు.
దహన సంస్థానానికి
ఎవరూ రాలేదు.
దశబినకర్కు కూ
ఎవరూ రాలేదు.
పై లోకాల్స్ మాత్రం
ఘన స్వాగతం.
వేలకొట్టి కరోనా
మృతులు!

కరోనా
నెగట్టేవు

అనాధ

'ఏలకోల అనాధ యువతిని పెంట్లి చేసుకొన్నావెందుకు?'
'ఏ అమ్మాయి అయినా, సగం ప్రీమను అమ్మాన్నాన్నలకూ
తోబుట్టువులకూ పంచుతుంది. మిగతా సగమే
భర్తకు దక్కేటి. అదే అనాధ అయితే..
వందశాతం ప్రీమ భర్తకి!'

'నా భార్యకు నాలుగు
రోజులుగా జ్వరం.
జింకా తగ్గలేదు.
కషాయం ఇచ్చాను.
మాత్రలు ఇచ్చాను.
టానిక్ ఇచ్చాను....'
స్నేహాతురాలికి చెబుతున్నాడు.
మధ్యలోనే కట్ట చేసి అడిగిందామే..
'ముఖిచ్చావా?'

మాత్ర

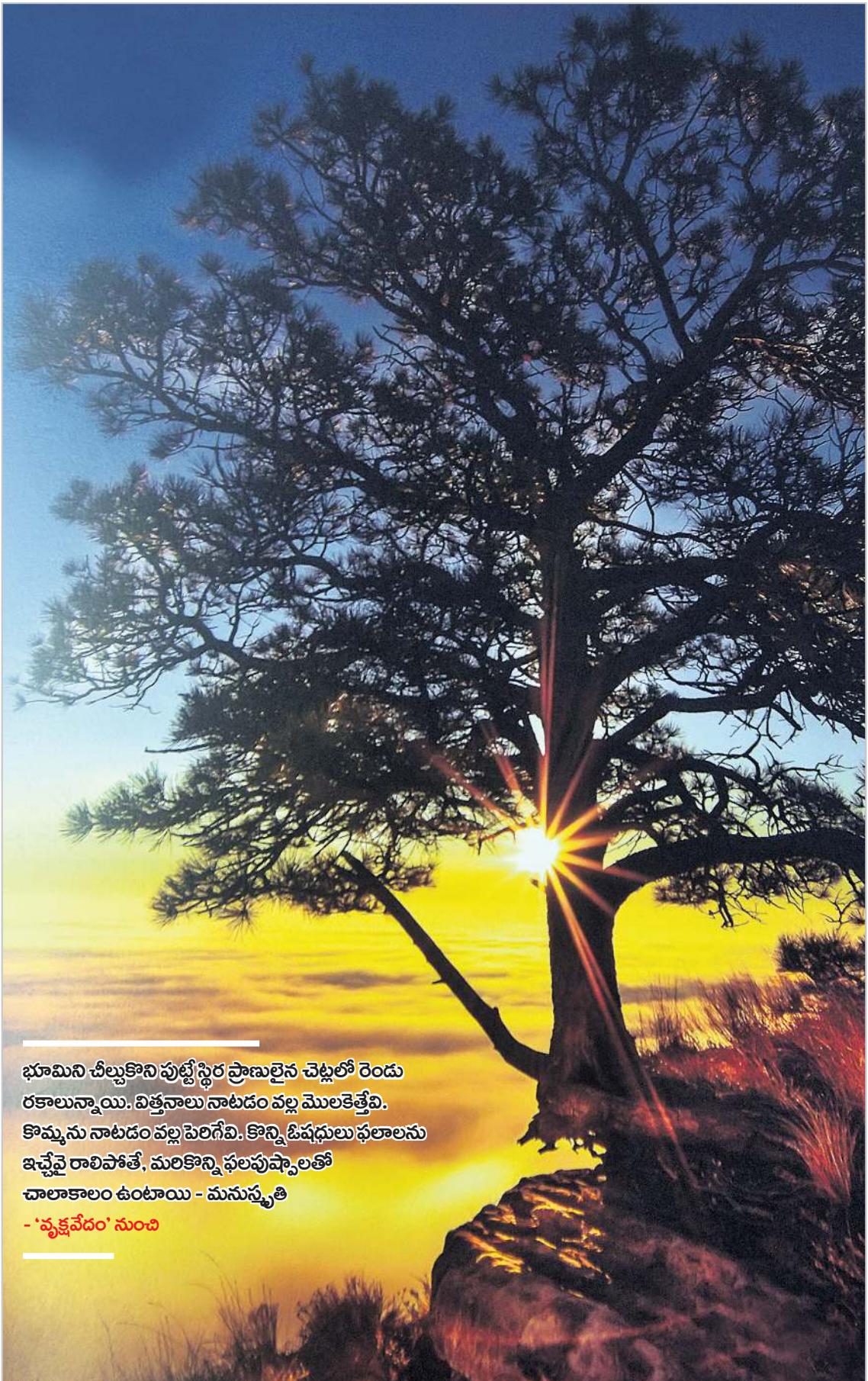
'దయచేసి ఎలాగైనా నన్ను బతికించండి?'
గద్దద స్వరంతో అభ్యర్థించాడు శతాధిక వృద్ధుడు.
'ఈ వయసులో నూ ప్రాణం మీద అంత తీపా?'
నాడిని పరీక్షిస్తూ ఉడిగాడు వైద్యుడు.

'కాదు సార్. సైనికుడిగా ఎన్నో యుద్ధాలు చేశాను.
ఎన్నోసార్లు మృత్యువును తప్పించుకున్నాను.
పరమ పీర పురస్కారమూ అందుకున్నాను.
నాలాంటి యోధుడు కి క్రమి చేతిలో చావడమా?'
.. అముండి మనిషిని చూసి కరోనా పారిపోయింది.
మరుసటిరోజే నెగట్టే లపశ్చ!

చివరినొరిగా..

విడాకులు మంజూరు అయ్యాయి.
అయినా, ఆమె అక్కడినుంచి కడల్లేదు.
అతను కండ్లతోనే ప్రశ్నించాడు.
'ఇన్నాళ్ళూ.. ఆనందం పంచుకున్నాం.
విషాదమూ పంచుకున్నాం.
ఈ నిర్జరుం నీకు అనందాన్ని
జ్ఞాంటోకాఫీ పంచుకుని..
విషాదాన్ని ఇచ్చి ఉంటే
కన్నీట్ల పంచుకొని..
వెళ్లపోదామని ఆగాను!'
జవాబిష్టిందామే.

భూమిని చీల్పుకొని పుట్టే స్థిర ప్రాణమలైన చెట్లలో రెండు
రకాలున్నాయి. విత్తనాలు నాటడం వల్ల మొలకెత్తేవి.
కొమ్మను నాటడం వల్ల పెలగేవి. కొన్ని ఓషధులు ఫలాలను
ఇచ్చేవై రావిపోతే, మరకొన్ని ఫలపుష్పాలతో
చాలాకాలం ఉంటాయి - మనుస్సుతి
- 'పృత్తవేదం' నుండి